

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre	...	900 Lej
Fél évre	...	480 Lej
Negyed évre	...	240 Lej
Havonta	...	80 Lej

Hirdetések díjazás szerinti

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Egyesült nemzeti oróvel!

Tulajdonképpen a napi események jelentőségén az a hír, amely a csehszlovák politikai élet fordulópontot jelentő szenzációjáról számol be. A Hlinka vezérlete alatt álló autonómista szlovák néppárt, amely eddig a passzívitás álláspontján ellenzéki eszkalációt, ma elhatározta, hogy szakít eddigi meddő politikájával és belép a csehszlovák Kormányba. A számottevő politikai erőt képviselő néppártnak ezzel az elhatározásával a csehszlovák államélet struktúrája teljesen kiértékelte. A Csehszlovákiában szakadt nemzeti kisebbségeket ugyanis a céltudatosan bölcs államszervező politika már mélyebben bevonotta az aktív építő munkába és a csehszlovák kormányban, valamint a fontosabb közigazgatási pozíciókban ott találjuk a magyarság és a németiség képviselőit is. Most, hogy a csehellenes, önkormányzati célokért küzdő szlovák nép is beolvadt az állam testébe, megoldottnak látszik az a nagy probléma, hogyan lehet egy nemzetiségileg heterogén országot a népi törekvések figyelembevételével, egységesen a közös cél felé kormányozni.

A csehszlovák köztársaság ezzel az elért hatalmas eredménnyel iskolapéldát adott az egyenlő heterogén nemzetiségi összetételű utódállamoknak az országkormányzás nagy tudományából. Pedig Csehszlovákia kilátástalanabb auspiciumban között, lényegesen nehezebb helyzetben vette át az imperiumot, mint bármely más utódállam. A magyar és német kisebbségi ellenzéken kívül szembe találta magát az autonómiájukért harcoló szlovák és ruszin népekkel, akik a felszabadított új hazában is „kisebbségeknél” érezték magukat. Ezenkívül súlyos defenzív harcot kellett vívnia a kormányzatnak a Csehszlovákiában rendkívül erős kommunista mozgalmak ellen is, ami nem csekély részben vonta el az erőket az államszervező munkától. És íme, a csehszlovák államszervező mindemez akadályokon keresztül diadalmasan érkezett el arra a magaslatra, amelyről most már — az országban élő, valamennyi népi erőt maga köré egységesítve — nyugodtan és közmegegyezésre kormányozhat. Romániának sokkal könnyebb és kényelmesebb útja van e helyzeti és esznel magaslathoz. Nálunk úgy a régi királyságbeli, mint az erdélyi románság testvéri egyetértésben törekednek Nagyrománia minél tökéletesebb kiépítése felé. A romániai magyar és német nemzeti kisebbségek számtalan tanujelét adták már eddig is annak, hogy nagy értéket képviselnek minden erejükkel és tapasztalataikkal ösztönözni be akarnak kapcsolódni abba az alkotó munkába, amely az új állam keretén belül megbecsülést, érvényesülési lehetőséget nyújt a kisebbségek nyelvi, kulturális és gazdasági törekvéseinek. Nincs tehát akadály annak, hogy Románia is rálépjön arra a biztos és a boldogulás felé vezető útra, amelyen haladva, Csehszlovákia íme eljutott a maga elé tűzött célhoz: az országban élő összes nemzetiségek együttműködő ereje tegye naggyá, virágzóvá az új államot. A teljes szépségében és bölcsességében élénk társulási csehszlovák példa állítsa meg azokat, akik Románia hajóját eddig téves utakon vezették a megálmodott nagyság felé. Adva van az út, a testvéri együttműködés, a feltétlen megértés útja — követek rajta a révébejutott szomszédállamot.

Teljes az egyetértés a kormányban.

Cáfolják a Lapedatu pénzügyminiszter távozásáról szóló híreket. — Olaszország elismeri Besszarabia csatlakozását. — Folytak a fuziós tárgyalások.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A szombati és vasárnapi fővárosi sajtó megbízható forrásra való hivatkozással Lapedatu távozásáról adott hírt. Ez a híresztelés annál is inkább élénk megdöbbenést adott alkalmat, mert politikai körökben úgy tudták, hogy a Banca Nationala kormányzójának kinevezése körül Averescu kormányelnök és a pénzügyminiszter között keletkezett konfliktus immáron elsimult. Politikai körök mindazonáltal nem tartották valószínűtlennek Lapedatu távozását, mert tudott dolog, hogy a pénzügyminiszter Manolescu államtitkár önálló intézkedései miatt el van keseredve a napokban is tett olyan kijelentéseket, hogy pihenésre van szüksége. A távozásról szóló hírt különösen a Viitorul portálta élénken, amely lap liberális szemszögből ítélte meg a helyzetet és arra a konklúzióra jutott, hogy az Averescu-kormány rendkívül sokat veszítene Lapedatu távozásával, akinek a helyére Manolescut kontemplálta. Mára azonban összeomlottak ezek a tervezetek, mert hivatalos helyről a leghatározottabban cáfolják Lapedatu távozásáról szállongó híreket, sőt azt is cáfolják, mintha a kormány tagjai között a legcsekélyebb disszharmónia, vagy konfliktus volna. A kérdésben a Dimineata interjú közöl Manolescutól, aki szintén cáfolja a közte és a pénzügyminiszter közötti állítólagos éles ellentéteket. Ezzel szemben azonban a lap megállapítja, hogy a kormányelnök Lapedatu visszamaradása dacára is azzal a tervvel foglalkozik, hogy Manolescu államtitkár címzetes miniszterre nevezze ki. Természetesen ezt azzal indokolja, hogy Lapedatu esetleges üdülési szabadsága esetén a tárca vezetését egy szakembernek kell átvenni.

A belpolitikában ma élénk helyeslést váltott ki az a hivatalos helyről történt kijelentés, hogy Olaszország hajlandó a besszarabiai egyezmény ratifikálására, Besszarabiának Romániához való végleges csatlakozását immáron elismeri, sőt az egyezmény ratifikálása rövid időn belül már meg is történik. Politikai körökben úgy vélik, hogy Mussolini e megváltozott magatartása az olasz külpolitika irányváltását jelenti. Éppen ezért nagy érdeklődéssel tekintenek a Rómában, január 25-ikén kezdődő olasz-román gazdasági tárgyalások elé. Hasonlóképpen a kormány minden törekvése is odairányul, hogy ezeket a tárgyalásokat kedvező eredménnyel fejezzék be és a két ország között kötendő szerződéseket már most az első ülésszakban alá is írják.

A mai nap azonban a hivatalos cáfolatok napja. A nemzeti-parasztpárt és a kormány között megindult fuziós tárgyalások váratlan megszakadásáról szóló híreszteléseket ma mindkét részről a leghatározottabban megcáfolták és kijelentették, hogy ellenkezőleg a tárgyalások a legjobb mederben folynak. Ma is ugyan jelenleg Clujon tartózkodik, azonban mielőtt visszaérkezik a fővárosba, a tárgyalásokat gyorsított menetben folytatni fogják.

A legutóbbi minisztertanácsban a parlament munkaprogramját a következőképpen állapították meg: elsőnek az államvasutak újraszervezéséről szóló javaslatot tárgyalják, azután a ploesti-i mozdonygyár felállítására vonatkozó javaslatra kerül a sor, majd Lapedatu, Garoflid és Petrovici miniszterek javaslatait terjesztik a Ház elé. A parlament mindkét házát január 20-án délután három órakor nyitják meg.

A washingtoni román követség titkára Aradon.

Aki végigkísérte amerikai útján Mária királynét. — Az amerikai látogatás jelentős eredményei. — Beszélgetés Popovici Andor dr.-ral, a bihari származású diplomatával.

(Arad, január 17.) Érdekes vendége volt Arad városának. Nagyváradról a gyorsral Aradra érkezett egy elegáns, szőkehajú, magas fiatalember: dr. Popovici Andor, a washingtoni román királyi követség titkára. Jókedvűen, mosolyogva szállt le az elsőosztályú kupéból és tréfás kétségbeeséssel mondja mikor munkatársunk odamegy és bemutatkozik:

— Még itt se vagyok jóformán és máris interjú? Na nem baj.

És beszélni kezd. Ez az utolsó divat szerint öltözködött fiatalember néhány évvel ezelőtt még a nagyváradi korzón, mint az osztrák-magyar armádia snájdig tűzértisztje pengette sarkantyuját. Aztán elkerülve onnan, pár év alatt az „America” című amerikai román lap szerkesztője, majd a washingtoni román követség titkára lett. Egyike a legnagyobb karriereknek, amit ez a bihari származású fiatalember befutott. Lassan sétálva megyünk a perronnal a kijárat felé.

— Európába diplomáciai feladattal jöttem — kezdi — és azt már teljesítettem is. Innen Párisba megyek, azután Londonba és aztán vissza Washingtonba.

Dr. Popovici volt egyike azoknak a diplo-

matáknak, akik a királyné amerikai útját előkészítették. Erről érdeklődünk és erről beszél a követségi titkár legszívesebben.

A királyné Amerikában.

— Az U. S. A. kormányának egy hajóján mentünk ki a nyílt tengerre Ófelsége elé. A román követséget Radu T. Djuvara és én képviseltük. Velünk jöttek a kormány megbízottai is. A kikötőben volt a hivatalos fogadtatás, onnan autókkal mentünk be a városba. A Broadwayon milliónyi embertömeg. Impozáns volt.

— De már előzőleg is óriási érdeklődés nyilvánult meg a királyné amerikai útja iránt. Két-három hónappal az érkezés előtt négy új telefont kellett beállítanunk a követségre, ugyanennyi gyorsírói alkalmaznunk, akik éjjel-nappal szolgálatot tartottak. Sok ezer levél jött a követségre a legelőkelőbb és leggazdagabb amerikaiaktól, akik mind vendégül akarták látni Ófelségét, hogy amerikai szokás szerint kocintsanak vele asztaluknál. A királyné hamar alkalmazkodott az amerikai viszonyokhoz. Newyork polgármesterének üdvözlésére odaállt a rádiófelvevő elé és egy felelt nagy beszédet mondva. Hatvan millió ember hallgatta Mária királyné üdvözlőbeszédét.

Ebéd Washington György asztalánál.

— Az ut valószínűsége diadalmenet volt New-Yorktól Washingtonig. Október 18-án este érkezünk oda. Az ebédet Mount Vernonban szolgálták fel a királynénak, ott, ahol Washington György ebédelt valaha és azokkal az evőeszközökkel evett, amiket annak idején a nagy szabadsághős használt. A legnagyobb sikerét öfilsége, Newyorkban aratta, amivel mérhetetlen hasznát hajtott az országnak. Előbb a bankárokkal ebédelt, akik hét és fél milliárd dollárral vagyont képviseltek. Este a vas és acéltröszt adott tiszteletére vacsorát.

Ahol még sohasem volt asszony.

A vaströszt gyönyörű palotája 1770-ben épült és azóta ebbe az épületbe asszony még nem tette be lábát. Ez hagyomány. Mikor az elnök üdvözölte a küszöbnél a királynét, meg is említette ezt. A királyné volt az első asszony, aki átlépte a palota küszöbét. Ezzel 11-kor a Gary vendége volt. Ez nagyobb név Amerikában, mint Ford. Az acéltröszt elnöke. A világ vastermelésének 88 százaléka az övé. Szerintem ez volt az amerikai ut legfontosabb eseménye. A felséges asszony már itt-hon van, de az amerikai román követsége napról-napra keresik fel még ma is a legnagyobb cégek és érdeklődnek a romániai viszonyok iránt. Bizonyos, hogy a békeszerződés óta nem volt ilyen diplomáciai sikere Romániának és ezt a királynénak köszönhetjük.

Ott állunk az autó előtt. Dr. Popovici elbucuzott s beszállt a pompás kocsiba. Vidám herreggélis robogott be az autó a város felé, hogy néhány órára vendégül lássa az elegáns követségi titkárt, aki rövid pár év alatt igazán pompás karriert futott be, s ma a románai diplomácia egyik legfontosabb pontján végző jelentős, nagy munkát.

Uj vád Hajós László ellen.

Még egyszer leszámítottatott egy kifizetett váltót a bukott aradi borkereskedő.

(Arad, január 17.) Hajós László, a vágyonbukott aradi borkereskedő ügyében mára meglepetést keltő, váratlan fordulat állott be, amely ezuttal ismét súlyosabbá tette az üggyel szembe lévő kereskedő helyzetét, aki pedig már a napokban meggyezett feljelentővel s a feljelentések visszavonása következtében minden reménye meg volt arra, hogy rövidesen kiszabadul az ügyészség fogházából. Ma ugyanis megjelent az ügyészségen Figei Károly aninosa cipész és bűnvádi feljelentést tett Hajós László ellen. Feljelentésében elmondta, hogy még a nyár elején tartozásának biztosítására három fedezeti váltót adott át Hajósnak, tartozását rövidesen kifizette, a váltókat azonban nem kapta vissza és ezekre vonatkozólag Hajós kijelentette, hogy pillanatnyilag nem áll módjában kiszolgáltatni, ellenben legközelebb majd postán elküldi Figei címére. A napokban aztán Figei felszólítást kapott az Erdélyi Hitelbank aradi pénzügyosztól, hogy váltótartozását egyenlítsen ki. Figei meglepetéssel fogadta a felszólítást s nyomban Aradra jött, ahol megállapította, hogy Hajós a már kiegyenlített fedezeti váltókat az Erdélyi Hitelbanknál értékesítette.

A feljelentés alapján nyomban kihallgatják Hajóst is, aki a vizsgálobíró előtt kijelentette, hogy Figei feljelentése részben tévedésszerű alapszik. Elismerte, hogy a fedezeti váltók kiegyenlítését nyertek s hogy azokat ennek dacára tovább forgatta, azonban már a múlt napokban intézkedett, hogy a váltókat váltásuk vissza a banktól. Reméli, hogy ez rövid időn belül megtörténik s Figei visszavonja feljelentését. E vallomás dacára a vizsgálobíró elrendelte a további vizsgálatot.

— Repülőterti földet bérbeadása. Az aradi helyőrség parancsnoksága nyilvános árlejtést hirdet február 21-ikére a repülőterén lévő 20 hold szántóföld bérletére. A bérbeadás egy évre szól, de ajánlat tehető 3, vagy 5 évre is. Ebben az esetben a hadügyminisztérium approbálása szükséges. Az árlejtést 1927 február 21-én délelőtt 10 órakor tartják meg a helyőrségparancsnokság Vic. Babes (Kiss Ernő-ucca) épületben. Az ajánlatok zárt borítékban adandók be fenti címre, ahol egyszersmind a bérbeadási és garancialetéti feltételek naponta megtekinthetők.

Titulescut támadják a párisi döntés miatt.

Még mindig viharok vannak a magyar optások birtokpöre körül.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A kormány még nem kapott semmiféle jogi indoklást a magyar optások ügyében hozott párisi vegyes döntőbíróági ítéletre vonatkozólag. Jogászaink kíváncsian várják ennek a határozatnak az indokait, amelyek jogi szempontból tarthatatlannak tekintenek.

A Románia értesítése szerint a kormány a párisi ítélet ellen a Népszövetséghez felebbez és ebben a kérdésben Jugoszlávia és Csehszlovákia is támasztotta a kezét.

vádkol és támogatni fogja, mert a két ország hasonló helyzetben van a kisajátításokat illetően.

Az Indreptarea Visszaállítására a Cuvantulnak Titulescu elleni, az optások perével kapcsolatban elhangzott vádjait. A kormány hivatalos orgánuma kifejté Titulescu nagy érdemeit, amelyeknek köszönhető, hogy Románia álláspontja ebben a kérdésben a Népszövetség előtt már győzött és így a párisi határozat jogilag teljesen tarthatatlannak.

Megszületett a sajtótörvény ellenjavaslata

Cudalbu miniszter felhívása visszhangra talált. — Politikai pártok akciója a drákói szigor ellen.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Ismeretes, hogy az új sajtótörvényjavaslat országsszerűen mély megdöbbenést és élénk tiltakozást váltott ki. A törvénytervezet drákói szigorra különösen az újságírókat érintené érzékenyen, de ellene vannak az összes ellenzéki politikai pártok is, akik a törvényjavaslatot alkotmányellenesnek tartják s nemrégiben küldöttségileg kérték Cudalbu igazságügyminisztert, hogy a javaslatot vonja vissza, illetve azon lényeges módosítást eszközöltesse. Cudalbu erre kijelentette, hogy amennyiben valaki jobb javaslatot készítene, úgy nincs kizárva, hogy azt terjesztik a törvényhozás elé. Ez a kijelentés, amint látszik, visszhangra is talált, mert mára a Dimineata közli Nedelean törvényhozó bizottsági tag ellenjavaslatának szövegét, amely érdekesebb részleteiben az alkotmányból kiindulva azt tartalmazza, hogy a sajtószabadság nincs korlátozva, gondolatait, terveit és tanácsait mindenki közölheti sajtó útján is, ezt azonban csak abban az esetben, ha cikkében nem történik felhívás a jelenlegi államrend felforgatására. A sajtó útján elkövetett becsületsértésért és ráéráztatásért csakis bizonyítás után lehet a

szerzőt felelősségre vonni. Csak időszaki cenzurát rendelhet el a kormány, de ugyancsak minisztériumi határozat kell a napisajtó bármelyikének elkobzására, illetve beültására. Érthetően azonban, hogy az ellenjavaslat magáévá tette Cudalbu ama felhívását, hogy úgy a nyomda- és laptulajdonos, valamint a lap felelős szerkesztője és a cikk írója egyetemlegesen felelősek inkrimináció esetében. A nyomdatulajdonost, illetve kiadót azonban csak pénzbírsággal lehet sújtani s ez 1000 lejtől 50 ezer lejig terjedhet. A sajtótörvény körüli harcokról budapesti tudósítónk az esti drákában még a következőket jelenti:

Florescu volt igazságügyi miniszter elnökelete alatt a liberális párt ülést tartott, amelyen egyhangúlag alkotmányellenesnek deklarálták Cudalbu miniszter sajtótörvénytervezetét. Az ülésen tárgyalt többi ügyeket nem hozták nyilvánosságra. Egyébként az igazságügyi miniszter valószínűleg visszavonja tervezetét. Erre való Nedeleanak, a legfőbb törvényhozó tanács tagjának publikált új sajtótörvénytervezete. Az Adeverul szerint ezt a tervezetet megvitatásra alkalmasnak találták és azt hiszik, hogy néhány módosítással elfogadható is lesz.

Prága palotáiban orgiák folynak.

A mai kor jellemzője az arany és oas uralma. — A prágai érsek lesújtó nyilatkozata.

(Az Aradi Közlöny prágai tudósítójának távirata.) Dr. Kordács Ferenc Prága katolikus érseke most ünnepelte 75-ik születésnapját. Az érsek, aki Csehszlovákia közéletének egyik legtekintélyesebb alakja és mint a cseh katolikusok vezére, a politikai életben is vezető szerepet tölt be, ez alkalomból fogadta prágai tudósítónkat, aki előtt az alábbi rendkívül érdekes nyilatkozatot tette:

— A mai politikát általában a machiavellizmus jellemzi. A zseb uralma a mai politika uralkodó vezérelve. Belső politikai életünkben legfontosabbnak a gyűlölet teljes leépítését tartom. Csehszlovákia csak mint nemzetiségi és nem mint nemzeti állam állhat fenn, ezért politikánk sarkkövévé a nemzetiségekkel való békés együttélés elvét kell tennünk. A szovjetizmus rossz tanácsadó a politikában. Ez a hibája Kramarznak is. Csak úgy lehetünk tagjai annak a nagy emberi közösségnek, amit emberiségnek nevezünk, ha nacionalizmusunkat levetjük és egy nemzetek fölötti, internacionalis irányt követünk. Örömmel látom, hogy köztársaságunkban közeledés történik az egyes nemzetiségek között és németek és szlovákok kormánybábelését remélhetőleg a nemzetiségek testvériségének fogja követni.

A modern élet így nyilvánított az érsek:

— A modern élet az istentől való teljes eltagadás jegyében folyik. Az emberek hitetlenek, élvhajhászok és minden törekvésük az, hogy minél nagyobb tökéletet haragszjanak össze a saját szolgálataikra. A mai bankpátozások a kapitalizmus vesztő uralmát szimbolizálják. Olyan merevek, mint egy börtönépület. És mind a kettő fogva tartja az emberiséget. Az egyik az arany, a másik a vas hatalmával. Ugy hallom, hogy Prága környékén egész villasorok vannak, ahol nap-nap mellett a legrettenetesebb orgiák folynak. Ez annak a

rothadásnak a kezdete, amely a római impériumot elpusztította.

A modern nőről is mondott végül véleményét dr. Kordács és kijelentette, hogy a nő a férfival teljesen egyenrangú félnek kell tekinteni. Sajnálkozva említette azonban még, hogy a modern nő csak a test kultusza jellemzi és nincs benne semmiféle lelki tartalom.

Hatvany Lajos. Urak és emberek

megjelent. Sándor Ferencnél kapható.

Sikkasztó vőlegény.

Leitőre jutott egy budapesti gyógyszerész.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A budapesti rendőrség ma letartóztatta Kandel Andrást gyógyszerészt, akit a menyasszonya jelentett fel sikkasztás miatt. Kandelnek vidéken volt régebben igen jólmenő gyógyszerháza, a gyógyszerész azonban a fővárosba vágyott és eladta patikáját. Eleinte üzletekkel próbálkozott, majd a kártyakluboknak lett mindennapos látogatója. Két évig létezett a klubok körül, amikor egy hölgyismerőseivel találkozott, akit régebben ismert és akiről tudta, hogy vagyonos. Azt mondta neki, hogy eladta gyógyszerházát és most Budapesten keres új üzletet. Rábeszélte a hölgyet, hogy adjon pénzt egy gyógyszerháza nyitására és végül a hölgy meg is vásárolt egy Andrássy-utcai üzletet, ahol Kandel mint üzletvezető szerepelt. Később el is jegyezte a hölgyet. Kandel, mint teljes hatalmu üzletvezető így megint pénzhez jutott és újra a kártyaklubokat kezdte látogatni. Az árukat elhordta az üzletből és az értéket kapott pénzt elkártyázta. Amikor a menyasszony ezt megtudta, feljelentette vőlegényét, aki beismertette a rendőrségnek, amely letartóztatásba helyezte.

Betörés történt Aradon.

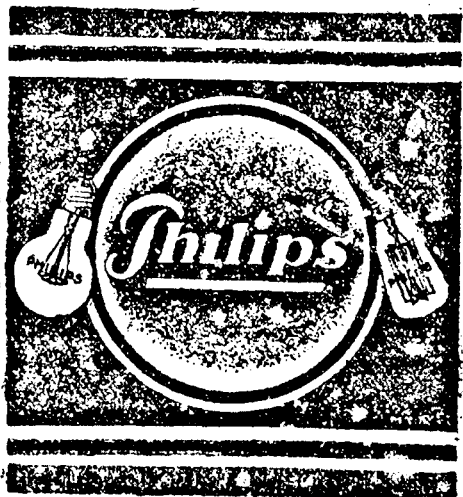
Ismeretlen tettesek kiraboltak egy aradi gépüzletet. — Meghíusult betörés egy órásiüzletbe.

(Arad, január 17.) Vakmerő módon elkövetett betörés foglalkoztatja az aradi államrendőrség bünyügyi osztályát. Ma reggel megjelent a rendőrségen Kovács Soma aradi gép- és nagykereskedő és jelentést tett, hogy ismeretlen tettesek vasárnap behatolva üzletébe, feltörték az iróda helyiségben levő nagy Wertheim-szekrényt s az abban elhelyezett 35.000 lej készpénzt ellopták. A feljelentés alapján lencu Traian rendőrizagató azonnal levezette a nyomozást s Hara Todor ügyeletes rendőrszti kíséretében helyszíni szemlét tartott a gépüzletben.

A helyszíni szemlén megállapítást nyert, hogy a betörést többen követték el és a tettesek ugyancsak agyafurt, alapos, a helyszínnel pontosan ismerős egyének lehettek. Az üzletbe a padozaton keresztül jutottak. Ugyanis belépődzkodva az üzlet alatt lévő pincébe, fölfestették a pince tetőzetét, illetve az üzlet padozatát és pontosan az üzlet közepére jutottak fel. A furt rész meglehetősen nagy, ami arra enged következtetni, hogy a betörőknek elég idejük volt arra, hogy munkájukat kényelmesen végezzék. Egy normális természetű ember játszi könnyedséggel juthat be rajta. A betörést minden valószínűség szerint vasárnap délután követték el, mert reggel a tulajdonos beinjárva üzletében, akkor még semmit sem tapasztalt.

A legmodernebb eszközökkel lettek felgegyverkezve, mivel a Wertheim-kassza zárait szabályosan, ügyes műszerrel való dolgozás látszatát keltve feszítették le. A kasszában szerencsére csak 35.000 lej készpénz volt. A betörők minden bizonnyal többre számítottak, mert feltörték az iróasztalokat is és az iratokat össze-vissza dobálták. Árukhoz nem nyúltak. Miután fáradságos munkájukat 35.000 lej elemelésével nem látták kielégítettnek, még egy betörést próbáltak meg. A gépkereskedéssel szomszédos üzlethelyiség Csáky János órási tulajdona és a két üzlethelyiség között levő meglehetősen vastag falat is át akarták törni a betörők. Több helyen is megpróbálták az áthatolást, sőt egy helyen már egészen mélyen áttörték a falat, azonban ugylátszik valami gyanús zörejt hallva, jobbnak látták a munka befejezését. Hogy sietve kellett menekülniök, bizonyítja az, hogy vigyázatlanul otthagytak egy keztyűt s egy zsebkendőt, valamint ételmaradékokat.

A tettesek észrevétel nélkül távoztak a pincén keresztül s valószínűleg még az éjszaka folyamán a kerítésen át menekültek s nem várták be a reggeli kapunyitást. A házbeliek a délután és az egész éjszaka folyamán semminemű gyanúsat nem észleltek. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a betörők kézrekerítésére.

764

— Városi segély az aradi csecsemőgondozónak. Az interimár bizottság mai ülésén az aradi Szociális Misszió kérvényét tárgyalta, amelyben az általa fenntartott Csecsemőgondozó részére városi szubvenciót kért. A bizottság elhatározta, hogy az idei költségvetésben 10.000 lejt irányoz elő a gondozó részére.

Erdélyi költő nagy sikere Budapesten.

Áprily Lajos szerzői estje a budapesti Zeneakadémiában.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Szombaton késő éjszaka érkezett Clujról Budapestre Áprily Lajos, az ismert erdélyi költő. A budapesti Reggel mai száma interjút közölt Áprilyval, aki mindenről beszélt, csupán politikai kérdésekben nem volt hajlandó semmiféle nyilatkozatot tenni. Arra a kérdésre, hogy miért használja az Áprily nevet a jóhangzású és ismert Jékely helyett, kijelentette, hogy annak idején objektív kritikát akart kivívni s ezért vett fel árnevet. Költő ideáljaim — mondotta Áprily — Petőfi, Ady és Vajda

János. Szeretem a mesterségemet, a tanári pályát és büszke vagyok gyermekeimre. Komoly szorongással lépek a kritikus budapesti közönség elé. — Tegnap este mutatkozott be Áprily nagy sikerrel a Kálvin-téri református templom műsoros vallási-estélyén, ahol néhány verset olvasta fel. Ma este pedig Ákom orgonaművészettel rendezett együttes szerzői estet a Zeneakadémián, ahol Ravasz László református püspök mutatta be Áprilyt. A kiváló erdélyi költőt Budapest közönsége meleg szeretettel ünnepelte.

Érdekes politikai fordulat Csehszlovákiában

A szlovák néppárt belépett a cseh kormányba. — Megszűnik a szlovenszkói minisztérium.

(Az Aradi Közlöny prágai tudósítójának távirata.) A csehszlovák köztársaság elnöke a mai napon Sramek postaügyi és közegészségügyi minisztert felmentette és ennek a minisztériumnak élére Tiszó József dr. néppárti képviselőt nevezte ki. Ugyancsak felmentette a köztársasági elnök Hodzsa Milán dr. földművelésügyi minisztert az unifikációs minisztérium éléről és helyébe Garik Márk dr. néppárti képviselőt nevezte ki.

Hetek óta tartó tárgyalások után, melyek sokszor megszakadtak, a mai napon végre megtörtént a döntés a szlovák néppárt kormánybalépésére nézve. A párt parlamentti és szenátor klubja a tegnapi és mai együttes értekezletén meghallgatta azoknak a delegátusoknak a jelentését, akik Svehla miniszterelnökkel a tárgyalásokat vezették. Az értekezlet kettőhiján valamennyi szavazattal elhatározta, hogy belép a kormányba. — A párt Svehla miniszterelnök elé terjesztette annak a 2—3 jelöltnek a nevét, akik a két miniszteri tárcára kandidáltak. Az unifikációs minisztérium jelöltjei: dr. Ravasz Viktor, dr. Fritz Géza és dr. Garik Márk voltak, míg a közegészségügyi miniszteri tárcára dr. Tiszó Józsefet, Onderco Istvánt és dr. Buday Józsefet kandidáltak.

A Hlinka által vezetett békülékeny, aktivista csoportnak eleinte még tekintélyes ellen-

zéke volt, amelynek élén Juriga Nándor és Tománek képviselők állottak, de az utolsó értekezleten Hlinkának ezeket is sikerült meggyőzni a kormánybalépés szükségességéről. A „Slovak” című lap, amely a néppárt hivatalos organuma, mai számának vezércikkében „Slovenskói Locarno” címmel figyelemre méltó megállapításokat tesz. Kifejtí, hogy amint Európa általános konszolidációja megkívánja valamennyi európai nemzet közös munkáját, úgy Szlovenszkó érdeke, ha tényleg döntő tényező akar lenni ebben az országban, nemzeti különbség nélkül megköveteli valamennyi polgárának együttműködését.

Kállay József dr., Szlovenszkó felhatalmu minisztere a mai napon beadta tárcájáról való lemondását. A köztársaság elnöke Kállay lemondását tudomásul vette és Szlovenszkó országos közigazgatásának élén végzett kiváló munkásságáért elismerését és köszönetét nyilvánította. Politikai körökben úgy tudják, hogy a szlovenszkói minisztérium végleg meg fog szűnni és a készülő közigazgatási reform megvalósulásával egyidejűleg azt más önkormányzati szerv fogja felváltani.

A kormánylapok nagy örömmel veszik tudomásul, hogy a tót néppárt a kormányba belepett. Ezzel Csehszlovákia olyan kormányt állított össze, amelyben az ország minden nemzete képviselve van. Kállay volt szlovenszkói minisztert pozsonyi közjegyzővé nevezték ki.

Aradra menekült ál orosz fantasztikus vádjai.

A Jugoszláviából körözött állítólagos rablógyilkos súlyosan megvádolja az aradi rendőrséget. — Zavart vallomás az aradi ügyészségen.

(Arad, január 17.) Érdekes foglyot szállított be ma az aradi rendőrség az aradi ügyészség fogházába. Mint már annak idején részletesen megírtuk, a rendőrség lopás és sikkasztás gyanúja miatt még október elején letartóztatta Nikolasky Vladimirt, az aradi cukorgyár egy orosz munkását. A rendőrségen történt kihallgatása alkalmával Nikolasky tagadta a vádakát, hiányos irataira vonatkozólag pedig elmondotta, hogy Oroszországból a Dnyeszteren átszökött Romániába, a belügyminisztériumban azonban tartózkodási engedélyt kapott s már egy éve állandóan Aradon lakik. Ehben az időben történt éven, hogy a jugoszláv hatóságok egy körözőlevele érkezett az aradi rendőrségre. A körözőlevelét szerint közvetlenül a háború befejezése után egy Nikolics nevű komitácsi-vezér állítólag többrendbeli rablógyilkosságot követett el Belgrádban és környékén. A körözőleveléhez egy fénykép is volt mellékelve s az arckép rendkívül hasonlított Nikolaskyhoz, aki azonban állhatatosan tagadta, hogy ő ezzel a keresett Nikoliccsal azonos volna. Többszöri kihallgatás után azonban végül mégis csak bevallotta, hogy őt tényleg Nikolicsnak hívják, az orosz hangzású Nikolasky név csupán árneve neki s csak azért vette fel, mert nem akart visszamenni Jugoszláviába. A köröző levélben felsorolt gyilkosságokat azonban ezután is körömszakadtáig tagadta.

A körözőlevelét és az egybevágó körülmények folytán aztán ma a rendőrségről vasárvéve az ügyészségre kísérték át az állítóla-

gos többszörös rablógyilkost, aki az ügyészségen nagy meglepetést keltő beleplezéssel szolgált. A vasrávert ember — kihallgatása során — sirva monddta el, hogy a rendőrségen állítólag két hónapon keresztül ütötték-verték és éhezítették, mindezt pedig azért, hogy ismerje be a gyilkosságokat, melyeket pedig — valamás szerint — nem követett el, de nem is követhetett el, mert már nyolc esztendővel ezelőtt eljött otthonról, egy Nis melletti faluból, Ceskovácra és azóta egész Európát bejárta. Így vetődött el Oroszországba is, ahol azonban nem tetszett neki az élet és hamarosan Romániába szökött át. Még Oroszországban azt hallotta, hogy az ittmaradt orosz foglyokkal és menekültekkel jól bánnak s ezért vett fel ő is orosz árnevet. Az ügyészségen a fantasztikus vallomást tevő ember azonban igen zavarosan viselkedett és kihallgatása alkalmával meglehetősen összefüggéstelenül beszélt, úgy hogy vallomásának aligha lehet valami tulságosan nagy hitelt tulajdonítani.

Nikolics-Nikolasky az ügyészségen történt kihallgatása után a Tamasdan-tanácsnak adták át, ahol ismételt kihallgatása után előzetesen letartóztatása mellett döntöttek, miután a körözőlevelében közölt személyi adatok kétséget kizárólag amellől bizonyítanak, hogy az állítólagos rablógyilkosságokat Nikolics követte el. Nikolics a kiadatás elrepedéséig az aradi ügyészségi fogház lakója marad, kiadatása előtt azonban még itt is felelősségre vonják hamis név használata s egyéb kisebb bűncselekmények miatt.

II I R E K.

Elgázolt urinő.

Egy biciklista elütött egy ismert matronát, aki combtörést szenvedett.

(Arad, január 17.) Aradul-noun (Ujaradon) a lakosság körében szinte fogalmat jelent: a Schneeberger kisasszonyok neve. A két idős hölgy esztendő óta édegel csendesen ujaradi otthonában, bidermeier stílusú butorai között, levendulaszagú szobákban, mintha csak egy multból ittelejtett régi kényből vágták volna ki őket. A két hölgy közszerepben áll a községben, kedvesek, bájosak és ma is úgy beszélnek a „mamánk”-ról, mintha pár nappal ezelőtt halt volna meg. Serkiseni tartotta volna őket 82 és 84 évesnek. Az ő csendes, boidog örökifjúságukat zavarta meg ma egy lelketlen, vigyázatlan ember. Az egyik hölgy, Schneeberger Emilia Aradra jött át és a Metianu (Forray) utcában ment épen, amikor egy sebesen száguldo kerékpár elgázolta. Az urinőlyv szenvedésként esett le, hogy a felső combja épen tüben eltört. Ez a sebesülés még fiataloknál is nehezen gyógyítható, úgy, hogy a hölgy kénytelen lesz életének hátralévő részét állandóan ágyban tölteni. A baleset nemcsak Aradon, hanem Ujarad községben is igen nagy részvétet keltett.

Ezzel kapcsolatban meg kell említeni, hogy a kerékpárosok, autózatók és bérkocsisok erősebb rendszabályt érdemelnek, hogy végre valami történiék a közönség testi épsége érdekében is. Békében 50 rendőr elég volt ahhoz, hogy a lakosságot biztosítsa, ma tiszterese a létszám és mégis nap-nap után történik baleset. Pedig igen jó módszer áll a rendelkezésére a gyorsajók ellen: aki nem vigyáz a közönség testi épségére, attól már első esetben meg kell vonni a hajtási engedélyt.

— Elena hercegnő és Mihály trónörökös külföldi útja. Bucurestiből jelentik: Elena királyi hercegnő és Mihály trónörökös tegnap este Florenbe utaztak. A pályaudvaron a királyi család tagjai, a kormány képviselői, valamint az udvari méltóságok voltak jelen. Elena hercegnő a trónörökösrel ma délelőtt tizenegy órakor a bucuresti-i simplonnal átutazott Timisoarán. A józsefvárosi állomáson a polgári és katonai hatóságok fejei jelentek meg a fogadtatásnál.

— ROMÁN-FRANCIA BARÁTSÁG. Bucurestiből jelentik: Tegnap nagy román-francia manifesztáció volt Lyonban. A román-francia barátsági és döntőbíróági szerződés publikálása alkalmával. Diamand párisi román követ elnököl a gyűlésen, amelyen Herriot volt miniszterelnök és Berthelot tábornok is résztvettek. A szövetségi szerződést nagy ünnepek között egyidejűleg hozzák nyilvánosságra Párisban és Bucurestiben. A szerződés három részből áll. Az első rész a francia-román szövetségről szól, kölcsönösen garantálva a területek integritásait, a második rész a döntőbíróági kötelező igénybe vételét mondja ki ellentétet esetében, végül a harmadik rész a döntőbíróági eljárást szabályozza.

— A német kormányválság. Berlinből jelentik: A Marx kormányalakítási kísérletét kedvezőtlenül ítélik meg, mert a centrum halálai sem akar jobboldali koncentrációról, míg a néppárt csak nacionalistákkal hajlandó a kormányban részt venni. Nagy feltűnést keltett Loebenak Lodzban, a lengyel szocialistapárt jubileumán elmondott beszéde, amelyben a lengyel korridorról is nyilatkozott és kijelentette, hogy a nemzetek területi kérdéseit nem lehetett végleg rendezni a békeszerződésekben.

— Az aradi tudószanatórium új vezetője. Dr. Cucu Vazul városi főorvos az interimár bizottság mai ülésén bejelentette, hogy Moga Kornélia dr., aradi orvosnő visszavonult a városi tudószanatórium vezetésétől és most ideiglenesen dr. Cosma Demeter, munkáspénztári főorvos vezeti a sanatóriumot. A bizottság 1500 lej törzsfizetést és 250 lej napidíjat állapított meg illetményül a sanatórium vezető-főorvosára részére. Az állás végleges betöltése nyilvános pályázat útján történik.

— Szerényi volt magyar miniszter felesége meghalt. Budapestről jelentik: Szerényi József báró volt kereskedelemügyi miniszter felesége ma éjjel három órakor meghalt. A báróné hónapok óta májrákban szenvedett és a legszorgosabb gyógykezelés sem tudta megmenteni az életnek.

Titokzatos lopás a cluji Marmarosch-bankban

Rejtélyes módon eltűnt százhatvanezer lei.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának telefonjelentése.) A Marmarosch-bank cluji fiókjánál ma délelőtt nem mindennapi lopás történt. A kisbesési gránitbánya Morvay nevű igazgatója 160 ezer lei-t vett fel a pénztárból. Innen a szomszédos számláitörzshöz ment, ahol megdöbbenéssel vette észre, hogy a téli kabátja zsebébe alig két perccel azelőtt elhelyezett összeg nyomtalanul eltűnt. A kihívott

— Szalmapapíron jelennek meg az olasz újságok. Rómából jelentik: Tegnap jelent meg a Popolo d'Italia első olyan száma, amelyet szalmapapírra nyomtak. A lap ezzel a körülménnyel hosszabb cikkben foglalkozik és felhívja a figyelmet arra, hogy a lapok előállítás költségei sokkal olcsóbbak lesznek, ennek a szenzációs olasz találmánynak a felhasználásával. A papír előállítására rozs- és zab szalmát használnak.

— Az uccai árusítás rendezése Aradon. Beszámoltunk arról, hogy dr. Cucu Vazul városi főorvos a hadirokkantak érdekében el akarja tiltani az ép embereket a süteménynek és cukorkának uccai árusításától, amelyet a jövőben csak hadirokkantak végezhetnek. Ma került az ügy az interimár bizottság elé, amely külön albizottságot küldött ki az uccai árusítások felülvizsgálására és rendszabályainak megállapítására. Az albizottság tagjai: dr. Micla Sever, dr. Pascuti Silviu és dr. Széll Lajos lettek.

— ELSIMULT A VISZÁLY BESSZÁRBIA FÖKORMÁNYZÓJA KÖRÜL. Bucurestiből jelentik: Averescu miniszterelnök tegnap este hosszabb megbeszélést folytatott Rascanu főkörmányzóval. A miniszterelnöknek sikerült elsimítani azt az elégedetlenséget, amelyet Popovici Dorl bukovinai miniszterben Rascanu tábornok kinevezése keltett. A tanácskozás során teljes tisztázást nyert az új főkörmányzó hatásköre.

— Gépüzemi alkalmazottak nyugdíja. Egy, múlt évben érkezett miniszteri rendelet előírja, hogy a városi nyugdíjasok illetményei minden évben külön kezelendők a városok költségvetésében. Miután most készült Aradváros költségvetését, Széll Lajos dr. felhívta az interimár bizottság mai ülésén a pénzügyi szolgálatot, hogy a nyugdíjasok illetményeit, az előirányzott emeléssel együtt illessze be a költségvetés keretébe. Ebből az alkalomból ismét szóba kerültek a gépüzemi nyugdíjasok, akik lényegesen alacsonyabb nyugdíjat kaptak, mint a városiak, dacára annak, hogy a volt tanács már egalizálta a nyugdíjukat. A döntés végrehajtása azonban ma is késik és valószínű, hogy még hónapokba telik, míg végre ez a kérdés is elintézésre nyer. A bizottság elhatározta, hogy a gépüzemeknél megsürgetik a kérdés elintézését.

— Elköltözt a gáji rendőrség. A gáji VI. kerületi rendőrség eddigi helyiségéből, a Str. Bisericei 40. sz. alá költözt.

— Adóösszeírás Aradon. A pénzügyigazgatóság értesítése szerint a helyszínen működő összeíró-bizottságok kedden is az alábbi uccákban jelennek meg: Gáj, Leucutia, P. Protopopescu, Ep. Giorogariu, Granicerilor, C. Negri, I. Ratiu, Consistorului, I. Calvin, Dorobantilor, Brumarel, Lahovari, Cuza Voda és a Radnei-uton.

— Véres táncmulatság Aradon. Véres verekedés történt tegnap este Gáj egyik kis kocsmájában. A kocsmá nagyívójában vasárnapi táncmulatság volt és a vig tánc közben két legény szeszszóalkozott egy leány miatt. Az egyik legénynek segítségére sietett bátyja is és csakhamar a jelenlevők két pártra oszolva, verekedni kezdtek. A verekedésnek két súlyos sebesültje volt: Almatiu Sava és Péter. A két legényt komoly szurási sebekkel szállították a kórházba.

— Betörések a Hegyalján. Az utóbbi időben egyre több és több hegyaljai betörésről adunk hírt. Legújabbán elszánt kolnafosztogatók Páll Jenő vasuti főtisztviselő ménesi 337. számú kolnáját rabolták ki, 50.000 lei értékben hordva el minden berendezési tárgyat és ruhaneműket, úgy hogy a kolna két szobáját teljesen üresen hagyták. Páll Jenő a napokban kiutazva kolnájába, meglepetten konstátálta a betörést. Feljelentést tett a községhezán, azonban a nyomozást senki sem akarta bevezetni. A károsult Páll Jenő 5.000 lei jutalmat tűzött ki a betörők nyomravezetőjének.

rendőrség nyomban megindította a vizsgálatot, amit azonban nagyon megnehezít a bank tisztviselőinek az az állítása, hogy úgy a lopást megelőző, mint az azt követő percekben a bank helyiségeiben csupa megbízható ügyfelek tartózkodtak, akiknek egyike sem gyanúsítható meg a tekintélyes összeg eltulajdonításával. A rejtélyes lopás ügyében a vizsgálat erőiesen folyik.

— Galda közlegényi uniformisban tüntet Prága utcáin. Prágából jelentik: Galda lefokozott tábornok orosz legionista közlegényi egyenruhában, összes bel- és külföldi rendjeleivel sétált a Vencel-téren. A baloldali sajtó ebből az alkalomból ismét támadja Gajdát.

— Halálozás. Dr. Walthier Ádám ny. járásvorvos, Radnán, január 16-án, 77 éves korában elhunyt. A közszerepben álló orvost kiterjedt rokonsága gyászolja. Az elhunytban Bartos Jenő főmérnök, az aradi államépítészeti hivatal főnöke, apósát vesztette el. Temetése 18-án délután 4 órakor lesz Radnán.

Jd. Puskel János 85 éves korában ma meghalt. Temetése január 18-án, kedden délután négy órakor lesz, Saguna (Varjassy Lajos-ucca) 116. számú lakásáról. Az elhunytban Puskel János nyomdai művezető édesatyját gyászolja.

— Spanyoljárvány Budapesten. Budapestről jelentik: A magyar népjóléti miniszterium ma hivatalos járványjelentést adott ki a spanyol nátháról. Eszerint a budapesti Szent László-kórházban tegnap 35 újabb beteget vettek fel, négy esetben tüdőgyulladás lépett fel, egy meghalt. A többi betegség könnyű lefolyású volt. A vidékről érkezett jelentések szerint Debrecenben és Miskolcon fordultak elő még könnyebb lefolyású megbetegedések. Szörványosabb megbetegedéseket Szombathelyről, Székesfehérvárról, Sopronból és Győről jelentek.

— Öngyilkos aktatolvaj. Budapestről jelentik: Vasárnap reggel a Rácfürdő egyik kabinjában öngyilkos lett Vértess Árpád magánhivatalnok, akinek a neve nemrégiben a szenzációs párisi aktalopás révén vált ismeretessé. Vértess Árpád az Emberi Jogok Ligája párisi magyar csoportja irodájából aktákat lopott el. Vértess állítólag azért lett öngyilkos, mert a liga emberei Budapestre is követték és ott is üldözték és halállal fenyegettek. Buculevelében azt írta, hogy két malomkő közé került és idegei nem bírták az üldözést.

Ez aztán „dicséret”.

NŐ (gunyosan):

— Ne dicséred annyira magdt, tudom, hogy maga egy tökely.

FÉRFI: Óh! Köszönöm Magának.

NŐ: Ugyanis olyan-buta, mint a tök s olyan sötét, mint az éj.

— Az öregember halála. Chisineui (kis-jenői) tudósítónk jelenti, hogy megrendítő tragédia történt tegnap Erdőhogy községben. A községben lakott feleségével és leányával Kiss András 70 éves férfi. Kiss András tegnap, míg leánya a piacon tartózkodott, kinyitotta a bezárt lakást és kaput és elindult a szomszéd falu felé. Onnan a falubeliek visszaküldték és az öregember, aki kissé gyengeelméjű volt, eltevesztette a háza felé vezető utat. Bizonytalanul csavargott, míg az este es eljött és Kiss András egy gödörbe bukkott. Ott találták meg ma reggel holtan.

— Aradi magánalkalmazottak közgyűlése. Az aradi Munkás-Otthon nagytörmében vasárnap tartotta meg ez évi rendes közgyűlést az Aradi Magánalkalmazottak Szövetsége, amelyen megválasztották a szövetség ez évi vezetőségét, amely a következő: Elnök: Popovics János; alelnök: Vasuta Béla; jegyző: Reicher Ernő; pénztáros: Grumáz Károly; könyvtárosok: Staub Lajos és Kindl Manci; ellenőrök: Balogh Dezső, Müller István, Forgó Sándor; Választmányi tagok: Hettman János, Niedermayer János, Kudelisz József, Schlee József, Fejes Sándor, Lebesan Iván, Kindl Irén, Reicher Ernőné, Winter Károly, Nádassy Zs., Szabó János, Popovics Dömén, Gartner J. és Grozan András.

A dobsinai Hanzélyak tragédiája

László, Dobsina főügyésze a jösefstadti börtönben halt meg. — János tisztjelölt tetanuszt kapott. — Pál Szolnokon halt hősi halált.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Pár nap előtt helyezték örök nyugalomra — mint megirtuk részletesen — Hanzély Pál magyar főhadnagyot, a béke szolnoki hősi halottját és ez a megdöbbentő szerencsétlenség egy egész család tragédiáját lebentti most fel a szemek előtt.

A Hanzély-család dobsinai eredetű. Dobsina pedig 1919-ben különös eseményeknek volt színhelye. Ekkor már bevonultak oda a csehek, de viszont délről felfelé nyomult a magyar vörös hadsereg. Egy páncélvonatuk befutott Rozsnyóra és onnan átjött Dobsinára, ez pedig elegendő volt arra, hogy véres uccai harc fejlődjön ki Dobsina uccáin a cseh katonaság és a vörösök, illetve a polgárság között. A küzdelem egyenlőtlen volt, mert a vörös hadsereg páncélvonata csakhamar kifutott az állomástról vissza Rozsnyóra, másnap meg visszavonultak az összes vörös csapatok. A csehszlovák katonaság pedig óriási hadisarcot vett ki a városra, aztán összefogdosták Dobsina leggazdagabb polgárait, hogy tuszok is legyenek. Ezek között volt dr. Hanzély László, Dobsina városi tiszt főügyésze is, Hanzély Pál édesapja. Dobsina városi tiszt ügyét, mint tuzt, a jösefstadti börtönbe zárták, ahol tüdőgyulladást kapott és rövidesen meg is halt a börtönben.

Hanzély László özvegyét, két fiát és leányát kiutastották Dobsináról. Így ment át a Hanzély-család Magyarországra. A két Hanzély-fiu — Hanzély János és Pál — a Ludovika növendéke lett. Az idősebbik, János, 1920-ban végezte el az akadémiát. A fiatal tisztjelölt közvetlenül tisztáztatása előtt a játéktérén megsérül. Tetanusz-infekciót kapott és nagy kínok közt kiszorult. Az özvegy minden reménye immáron Pál fia maradt. Hanzély Pál pedig megmentett Szolnokon két veszendőnek indult emberéletet, aztán meghalt a hősi halálával.

Ez a dobsinai Hanzélyak nagy tragédiája.

Beethoven-ünnep Aradon.

Az aradi filharmonikusok emlékhangversenye a Beethoven-centennárium alkalmából.

(Arad, január 17.) Az Aradi Filharmoniai Egylet vasárnap délelőtt fél 12 órakor igen látogatott értekezletet tartott Scherhag Ernő emlékére mellett a városi zeneiskola nagytermében. Ez az értekezlet mintegy bevezetője volt annak a nagyszabású ünnepélynek, melylyel az egyesület a nagy zenetitan, Ludwig van Beethoven emlékének akar hódolni. 1927. március 27-én lesz ugyanis Beethoven halálának századik évfordulója és az összes kulturális nemzetek különböző zenei egyesületei az 1927. év első felének valamelyik napját ennek az évfordulónak megünneplésére szentelik. Külföldön, különösen Németországban már meg is kezdődtek ezek az ünnepségek, amelyek rendszerint magas színvonalú hangversenyek lesznek és műsorukon a százéves, nagy halott legkiválóbb szerzeményei szerepelnek a legkiválóbb zenekarok és művészek interpretálásában. A művelt nyugati és Középeurópában pedig ugyiszólván minden ember áldozhat pár órát Beethoven emlékének, hiszen a huszadik század csodája, a rádió csaknem mindenkinek közvetíti ott ezeket az impozáns zenei ünnepélyeket.

Az Aradi Filharmoniai Egylet is meg akar emlékezni ebben az évben Ludwig van Beethovenról és ezért májusban nagyszabású ünnepélyt rendez, amelyen az egyesület kibővített ének- és zenekara előadja majd a világhírű zeneköltő egyik legpompásabb és leghíresebb művét, a IX. szimfóniát. A vasárnapi értekezleten összeállították mindazok névsorát, akiknek közreműködésére az egyesület számít és csütörtökön este már meg is kezdődnek a próbák a zeneiskola helyiségében. Ugy tudjuk, hogy Romániában egyedül az aradi filharmonikusok ünneplik meg Beethoven halálának századik évfordulóját. Ez a tény viszont csak emeli a májusi ünnep jelentőségét és mintegy biztosítékát nyújtja annak, hogy az aradi Beethoven-emlékünnep egyike lesz nemcsak a város, hanem az ország legnagyobb zenei eseményének, ebben az évben.

Egy jó szappan takarékos dolog.

Tudniok kell, hogy amikor egy Cadum-szappant vásárolnak, ezt hosszú ideig olyan helyen kell tartani, hogy a nedvesség minden nyoma eltűnjön. Teljesen kiszáritva kétszer annyi ideig tart, mint a közönséges szappan, amely gyakran sok vizet tartalmaz.

Kapható gyógyszerárakban, illatszer üzletekben. Nagybán a „Standard” drogueriában București. 881

Cadum szappan

Marad a katonai szolgálati idő.

A katonai bizottság a szolgálati idő fenntartása mellett döntött. — Mircescu hadügyminiszter nyilatkozata.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A katonai szolgálati idő leszállítása ügyében delegált bizottság, amelynek a kormány részéről Mircescu hadügyminiszter, a legfelsőbb hadvezetőség részéről pedig Iovanovici hadvezetőségi titkár, Alimanescu vezérkari altábornok, Tatarescu és Sanatescu ezredek voltak a tagjai, tegnapi ülésén a jelenlegi szolgálati idő fenntartása mellett döntött. Az ülésről kiadott hivatalos jelentés nem tartal-

maz indokolást. Bucuresti tudósítónk azonban kérdést intézett a hadügyminiszterhez, aki kijelentette, hogy a jelenlegi szolgálati idő fenntartását a bizottság államérdekből feltétlenül szükségesnek találta, viszont úgy határozott, hogy indokolt esetben a hadtestparancsnokok előterjesztést tehetnek bizonyos számú és évfolyambeli sorkatonák huzamosabb ideig tartó ideiglenes szabadságoltatására.

Esti rádióhangverseny volt ma Aradon.

Az aradi városliget nagytermében ötlámpás hatalmas rádiót mutattak be ma este.

(Arad, január 17.) Az aradi Városliget nagyterme. Este 11 óra. Mélyszéles figyelem. Egy mélytorkú tölcser áraszt tisztán csengő dallamokat. Öt figyelő ur. Négyet a bucurestii Pitulescu-cég és az aradi Cismigiu egylet küldött, az ötödiket — engemet — a lapom. Rádiót próbálunk. Új típusú. Ötlámpásat, hangszóróval. Remekül funkcionál. A másik négy ért a rádióhoz. Én nem. Ők beszélnek, magyaráznak, én állhatatlán lesem a szót s hallgatok.

— Az ötlámpás pompás készülék — kezdi el a magyarázást Schnedarek Sándor technikus a bucurestii Pitulescu-cég vezetője — amerikai Erla-típus. Ennek a cégnek bucurestii megbízottja és romániai vezérképviselője Pitulescu volt postavezérigazgató. Az aradi Cismigiu-kultúregylet meghívására jöttünk Aradra. Az egyesület nyilvános rádióhangversenyeket akar rendezni. Kérem ezzel a géppel egész Európát lehet fogni. Tessék... Most például a legtávolabbi európai leadó állomás: Daventry, 1600 hullámhossz.

Néhány csavarás. És mintha alig 10 méter-

re fölünk tisztán, kivehetően hallatszik: Orpheus Overturje, Varsó, Basel, Genf csak gyerekjáték, nincs 800 hullámhossz sem. A közeli egyenesen sértik a fület. Oly erősek. A tánczenénél. Táncra is perdülhettünk volna. Megtudom: a hangszórót erősíteni is lehet és ekkor 4000 ember hallgathatja a tölcser hangját.

Szerencsénk volt az idővel is. Semmi bántó mellézköze. Tisztán, lehetetlen finoman hallhatom Áprily Lajos, az erdélyi író felolvasását Budapestben. A római nagy opera Traviata előadását, a prágai Zsidónót, a bécsi tánczenét, értekezhetem távolból mister James Gibsonnal, elismerőleg nyilatkozhatom Jeritzáról, Saljapinról, hát nem pompás ez, bolyongani egy kedves, pompás műszerrel: ötlámpás Erla-készülékkel a világűrben...

Éjfél után egy óra. Szédülőködünk. Adieu Róma, Graz, Klagenfurt, Stockholm, Zürich, London, a viszontlátásra! Nemsokára künn voltunk a ligetben, északi szél süvöltött, a liget bokrai sejtelmesen zizegtek... Daventry-ből visszacsöppentem Aradra... (S. P.)

Megszűnik a Budapesti Hírlap.

Rákosi Jenő és fia két és félmilliárd koronát követelnek a vállalatától.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A „Budapesti Hírlap” körüli legutóbbi események közül a legérdekesebb, hogy Rákosi Jenő, a lap évtizedeken át volt főszerkesztője pört indított a vállalat ellen, amelytől egymilliárd korona végkielégítést követel. Másfélmilliárdra perelte a részvénytársaságot Rákosi Jenő fia, dr. Rákosi Gyula, a lap volt szerkesztője is.

A részvénytársaság kényszerfelszámolási ügye jelenleg felebezés alatt áll, mert azt

Rákosi Jenő másik fia, Rákosi Lajos földbirtokos, a vállalat főrésztulajdonosa perorvoslással támadta meg és ebben az ügyben az ítélőtábla a jövő héten fog dönteni.

A most birtokban levő részvényesek úgy tervezik, hogy ha a tábla is hozzájárul a kényeszerfelszámoláshoz, úgy a vállalat a „Budapesti Hírlap” című napilapot megszünteti, hogy ezzel is dokumentálja a Rákosi-családdal szoros nekoszusban álló részvénytársaság megszűnését és a „Budapesti Hírlap” helyett „Patria” címen rövidesen új napilapot fog kiadni.

Iorga Miklós előadása Párisban.

A professzor első előadásán előkelő közönség jelent meg.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Párisból érkezett jelentések szerint Iorga Miklós tanár vasárnap délután kezdte meg rendkívüli előadásait a párisi Sorbonne-ban. Az előadáson nagyszámú hallgatóság vett részt, akik percekig ünnepelték Iorgát. A tudós professzor bevezető előadásában a keleti utazók

franciaországi élményeiről és ennek Keletre való hatásáról beszélt. Beszédét különösen a jelenvolt francia tudósok, irodalom és politikusok fogadták nagy tetszéssel s a legfőbb tanszék között voltak Croiset dékán, Blanchet és Fougère tanárok, Allier dékán és Caillaux volt pénzügyminiszter.

Művészet.

Az aradi katolikus főgimnázium hangversenye.

(Arad, január 17.) A Kulturpalota nagyterme zsúfolásig telt; feszült a várakozás és az előadás alatt az arcokon a csodálkozás kérdése: Hogyan? Hát ez is lehetséges, hogy ez a maroknyi diákságot számláló, szűk mesgék közé szorított, leépített gimnázium ily pompás hangversenyt, ennyi alapos felkészültséget, igazi művészetet tudjon produkálni. Mert valóban művészi élmény volt az aradi katolikus gimnázium vasárnapi koncertje, különösen azok részére, akik közelebbről szemléltek a gimnázium ügyeit s állandó szemtanúi voltak azoknak a veszteségeknek, amelyeket időről időre a gimnázium elszervezni kénytelen. Az elismerések legválogatottabb jelzőivel kell elsősorban Buja Sándor dr., az intézet zene-tanárának munkájáról megemlékezni, hiszen elsősorban neki köszönhető a hangverseny sikere. Az ő lelkes alkotókészsége teremtette meg a majdnem hiánytalan zene- s énekkart, ő végezte a betanítás fárasztó munkáját, tehát a siker oroszlánrésze az övé, de nem szabad megfeledkeznünk a gimnázium növendékeinek odaadó, támogató munkájáról sem. Különösképpen az intézet zenekarának ragyogó összjátéka és a legapróbb árnyalatok lehelet-szerű finom kidolgozása keltett méltán nagy szenzációt. Az énekkar szintén igen jó, s a magánénekek, szavaltatok sikere a próza gondos ápolását is igazolta. Hatalmas nagy sikere volt minden számnak, zúgótt, viharzott a taps, meg is érdemelték.

Első számnak az Intézet ének- és zenekara a királyhimnuszt adta elő, amelyet a közönség áilya hallgatott végig. Ezután együttes énekszáma következett, majd Székely József VI. osztály tanuló Rudnyánszky Gyula egy gyönyörű versét szavalta, sok, nagyon sok tapsot aratva. Ezután egy zeneszámot: Mendelssohn Hebridaít követte frenetikus tetszés. Utána Göbl László, a fiatal poéta, VII. osztályos növendék Alexandri egy versét mondotta el saját, kitűnő fordításában. Donizetti: Lucia potpuri zenekari szám zárta be a műsor első szakaszát. Szünet után ismét a zenekar szerepelt Tschajkovszky V. szimfóniájával és ezután Fischer Ödön, VII. osztályos elsőrangú szavalóművésszel adott elő egy Zeniplényi-verseket. Az énekkar népdalai után a legjobb zenekari szám: Verdi Traviatájának egy potpurija kapott sok-sok tapsot. Majd Lányi György VII. osztály tanuló egy Ady-vers pompás elszavalása után újabb zenekari szám: Offenbach Orpheusával végződött be a kicsiny gimnázium nagysikerű koncertje.

(—)

* Budapesti színházak műsora. Budapestről jelentik: A pesti színházak e heti műsora a következő: Vig-színház: kedd, csütörtök, szombat, vasárnap délután: A Noszty-fiu esete Tóth Marival, szerda, péntek, vasárnap este: Nem nőülök. — Magyar színház: Kedd, vasárnap délután: Párisi kirakat, szerda, csütörtök, péntek, vasárnap este: Játék a kastélyban. — Király Színház. Egész héten minden este: Aranyhattyú. Vasárnap délután: A cirkuszhercegnő. — Városi Színház: Kedd: Varázskeringő, Szerda: Rigoletto (Alpár Gitta vendégfellépésével), Csütörtök: Akácavirág, Péntek: Balazsok (Alpár Gitta vendégfellépésével) és Alpár Gitta hangversenye. Szombat: Kiss és Kis (először). Vasárnap délután: Asszonykám: este: Kiss és Kis. — Belvárosi Színház. Kedd: Egy férfi eladó, Szerda: Nincs előadás, Csütörtök: A fehér egér (először), Péntek, szombat, vasárnap este: A fehér egér. Vasárnap délután: Darázsfészék. — Fővárosi Operettszínház. Egész héten minden este és vasárnap délután: Vigyázati Női szakasz! — Andrássy-utcai színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: Fogom a külföldet, Szerelmi levelező, Szerbuc, Sárál, Majd a Raposz, A csodálatos nagymama, A brazilai ültetvényes, Tréfák, magánénekek. — Royal Orfeum. Egész héten minden este: A zsványkirály, Zerkovitz-Harmath új nagy operettje, Kiss Ferenc és Somogyi Nusi vendégfellépésével, A 4. Loros, zenebohókák, The Kidlay amerikai excentrikusok, Solti Herman, Szokolay Oly, Dénes Oszkár,

Február 1-én mérséklék a vasuti tarifát.

(Arad, január 17.) Ismeretes, hogy a Közlekedésügyi minisztérium a múlt év végén elhatározta, hogy a felemelt vasuti tarifákat némileg mérséklék. A leszállításnak január 1-én kellett volna életbe lépnie. Annál nagyobb meglepetést okozott, amikor december 31-én az a rendelet érkezett a minisztériumból, hogy a tarifa marad a régi magas, a mérséklés pedig elmarad. A már reményre kapott kereskedőket, gyárosokat és iparosokat teljesen megdöbbentette az a rendelet, amely azt jelentette, hogy a sok intervenció és közbenjárás, amelyet Románia kereskedelme és ipara érdekében tettek, hatástalan maradt. Most azonban a minisztérium ügylátszik mégis belátta a magas tarifa káros következményeit, mert — mint bucaresti-i tudósítónk teljesen megbízható forrásból jelenti — a közlekedésügyi minisztérium elhatározta, hogy a tarifa leszállítását február 1-én életbe lépteti. Remélhető, ezúttal nem kerül sor a tervezett mérséklés utóbli visszavonására.

* Az aradi városi színház heti műsora. Kedd: Szeretek egy színésznőt, vigjáték. (B. bérlet.) Szerda: Szeretek egy színésznőt, vigjáték. (C. bérlet.) Csütörtök: Csókos asszony, operett. (Havassy Mimi bemutatkozása. A. bérlet.) Péntek: Hajtővadászat, operett. (Bemutató előadás. B. bérlet.) Szombat délután 3 és fél óra: A Noszty-fiu esete Tóth Marival, vigjáték. (Ifjúsági előadás.) Este: Hajtővadászat, operett. (C. bérlet.)

* Enescu-hangverseny. Enescu, világviszonylatban is kiváló román hegedűművész, hétfőn este tartotta a ház előtt szokásos évi koncertjét. Régi jó márká, akiről csak újra és újra superlatívuszokban lehet beszélni. Nemcsak virtuóz, hanem főleg muzsikás a szó legbensőbb értelmében. Kikristályosodott, lehangadt egyénisége már túl van a „Sturm und Drang” periódusán. Nem akar brillírozni, hanem az előadott mű szellemében élve, annak mindent alárendel és szinte újra alkotja azt. Bach (e-moll) szonátájába sok puritánuságot és erőt vitt, zengő cantilénája betöltötte a termet. Temperamentuma a már sokszor hallott Beethoven Romance, Mozart Rondo, Couperin Chanson Louis XIII. és Bach Air-jából is új színeket és szépségeket varázsolt elő. Először hallottuk tőle Aradon Isaye francia hegedűművész erősen lírai kompozícióját, a „Chant d'hiver”. Ugyancsak újdonság Ravenné, a jelenkori sokat játszott zeneszerzőnek „Tzigane-ja”, melynek bizarr karakterisztikum folklorisztikus motívumaiból sok tűz és hev áradt. Enescunak az egész est folyamán lelkes ünnepeztetésben volt része. Dr. Nichi igazgató üdvözlő szavak kíséretében babérokörut nyújtott át a művésznek. Caravia tanár és Kubelkáné Vas Anna urnő stílusosan és művészettel kísérték. (Dr. Sz. K.)

* Fodor László: Szeretek egy színésznőt. (Bemutató az aradi színházban.) A közönség derűsége s kacagást fakasztó hangulata általában jó darabot mutat s sikert jelez. Van azonban kivételek, s ebbe a kategóriába tartozik Fodor László új vigjátéka: a „Szeretek egy színésznőt”. Mert a legújabb Fodor-darab nem jó, még csak nem is gyenge, — egyenesen rossz. Valószínűleg figurákat szelgáldtat, minden típus, vagy karakter nélkül. három felvonáson át, unalmas szalonhölcse ségek, erőszakolt szellemességek puffognak, ennyi az egész. A könnyű szórakozást kereső közönség esetleg nevet ezeken — a nagy többség pedig méltán bosszankodhat. A darab minden alakja mesterkelt, egyikben sincs realitás. s az egész darab valahogy azt mutatja, hogy Fodor László, a „Dr. Szabó Juci” sikerének láttára, hamarosan összefercelt egy komolytalan giccsel, amivel új sikert akart elérni. Ez a „mű” azonban semmiesetre sem volt méltó folytatása „Dr. Szabó Juci”-nak, sőt árnyékába sem jöhet s ha nem „Dr. Szabó Juci” beérkezése után írta volna Fodor a darabot, akkor bizonyára ez a zsenye alkotmány még ma is ott heverne a pesti Magyar Színház igazgatójának íróasztalában. Eltemetve... A darab aradi szereplői igen nagy buzgalommal, lelkesedéssel, hősiessen védelmezik a darabot s talán csak az előadás méltatása az egyetlen kellemes, amit a darabról írhatunk. Kálmán Sári, az imádni való színész szerepét vitte — tökéletes megjátszással — sikerre. Kivételes tehetsége összefogó erejének köszönhető, hogy a darab — legalább Aradon — mégis valahogy elfogadható volt s nem vérzett el teljesen. Mészáros Béla, minden akadályt áthidaló szerelmes mérnöke kiegyensúlyozottan művészi teljesítmény volt. Jávor Alfréd fi-

nom stílussal színezett egy, csak a szerelemben szerencsétlen bankárt, a „financsenit”, Győző Alfréd, a jó öreg bácsi közvetlen szerepét sok melegséggel, szimpátiával rajzolta. L. Kiss Mariska öregedő színésznője kitűnő volt. Palla Mancsi bájoságával adott értéket alakításának. Révész Lajos igen jól nyújtott. Kun Dezső kabinetalakítása jóízű. A kisebb szereplők is megelégteltek Győző Alfréd, mint rendező, valóban elismerésre méltó produkált. Volt taps, volt kihívás — maradandó siker azonban aligha. (s. p.)

* A Cárnó. (Repriz az aradi színpadon.) A prózai együttes vasárnapi előadásában adta Biró Lajos és Lengyel Menyhért világszerte nagy sikert aratott drámájának reprizét. A repriz hatalmas sikere ismét eklátánsan bebizonyította, hogy az aradi színházbarát közönség a komolyabb prózai darabokat is látni kívánja a színház műsorában. Fekete Irén a címszerepben, olyan briliáns alakítást nyújtott, amivel, mondhatni, szinte felülmulta önmagát. A népert rajongó Nagy Katalin cárnő büszke, szeszélyességét, majd az ifjúság és szépség elmúlásától rettegő, szerelmesszívű asszony indulat- és érzéskálájának minden finom változatát érzékeltet megkapóan Fekete Irén. Minden jelenete külön siker volt és a közönség nem fukarkodott az elismeréssel; a második felvonás után nyolcszor hívta ki a függöny elé. Maga az előadás mindvégig simán gördült, a szereplők teljes tudásukkal, igyekeztek a reprizt sikerre vinni. Mészáros Béla ideális Alexej volt és igaz művészettel tolmácsolta a szépséges cárné hálójában vergődő és a hatalomtól megármorosodott tisztet. A többi szereplők: Kallós, Jávor, Olasz, Révész is sokban járultak az előadás sikeréhez. (m. r.)

* Gyászmise Blaha Lujza emlékére. Budapestről jelentik: Blaha Lujza elhalálózásának évfordulója alkalmából január 18-án, kedden délelőtt 9 órakor ünnepi gyászmise lesz a budai koronázó főtemplomban. A misét, a család fölkerésére, a boldogultnak gyóntatóatyja, Nemes Antal c. püspök celebrálja, az orgonán pedig Sugár Viktor karnagy ad elő régi magyar gyászdalokat.

* Az aradi színházi iroda hírei. A Szeretek egy színésznőt hétfőn őszinte megérdemelt sikert aratott, amely egyaránt szólt a pompás szindarabnak és a nagyszerű előadásnak. A szellemes vigjátékot még kedden és szerdán játszik. — Havassy Mimi, az új primadonna, a szőke szépség bizonyára egy csapásra be fog felelni a közönség szeretetébe. Csütörtökön mutatkozik be a Csókos asszony címszerepében Havassy Mimi, aki hamarosan ünnepezt primadonnája lesz a színháznak. — A Hajtővadászat lesz a színház legközelebbi operett-újdonsága, amely ugyanolyan sikert fog aratni, mint a Cirkuszhercegnő. Martos és Huszka, a Bob herceg és Gúlbaba szerzői izgalmas cselekményt dolgoztak fel, amelyhez átnom és hangulatos zene simul. A budapesti Városi-színház állandó műsor-darabját pénteken mutatják be az aradi színházban elsőrangú szereposztásban. A főszerepeket Havassy Mimi, Kertész Mancsi, Károly Klári, Borovszky, Ifj. Szendrői, Győző, Örvössy, Kun és Kövári játszik. Hetényi Elemér főrendező nagy gondot fordít arra, hogy az újdonság ragyogó kiállításban és méltó keretek között kerüljön színre Aradon is. Gellért Pál karmester vezényli a zenekart.

— JANUÁR 21-ÉN DÖL EL A MAGYAR LUTERÁNUS PÜSPÖKSÉG SORSA. Bucarestből jelentik: A magyar luteránus egyház küldöttsége január 21-én érkezik a fővárosba, ahol Goldis miniszterrel fognak tárgyalni a superintendáns megválasztása ügyében.

Bankok, Rész- Kögyűlési meghívokat és mérlegeket a Monitorul Oficial

Bulevardul Regina Maria No. 10., Lengyel-ház, az udvarban. 298.

bucaresti-i hivatalos lapban, valamint a Correspondenta Economiceban felelősség mellett terminusra lekötöl a RUDOLF NOSSE R.-T. aradi fiókája Vidéki megrendeléseket felelősség mellett terminusra teljesíti.

— **Biciklitulajdonosok figyelmébe.** Az aradi államrendőrség felhívja azokat a biciklitulajdonosokat, akik még nem váltották ki bicikliigazolványukat, hogy haladéktalanul jelentkezzenek a rendőrségen és járjanak el az ügyben, mert az utóbbi időben a rendőrség több igazolvány nélküli biciklistát fogott meg, akiknek gépeit — hiába mondják azokat jogos birtoknak — igazolvány nélkül lopottaknak fogják nyilvánítani. Ez az övintézkedés egyébként a biciklilopások megakadályozásának egyetlen erélyes módja.

— **Dienes László előadása.** A tömegek agyában motoszkáló nagy kérdés, az önmegismerés nagy problémájának kutatását vállalta magára Dienes László dr., aki holnap este 9 órakor „A háború utáni ember válsága” címen tartja meg előadását. A tudomány és művészet minden ágának sötét pontja ez a kérdés, amelynek megvilágítása a legelsőbbrendű intellektuális feladat. A ma nagy emberei már mind hozzászóltak a kérdéshez, amelynek szerteágazó utjai a Ma labirintusán keresztül vezetnek a megismerés felé. Dienes dr. előadásának bevezetését dr. Krenner Miklós vállalta magára, aki a lapok hasábjain megjelent írásaiiban mindenkor mélyenjáró gondolkozásáról teti tanubizonyosságot. A felolvasó-est befejezésekor Zala Béla, az ismert nevű szavalóművész, a modern költészet nagyszerű alkotásaiból fog előadni egy-két verset. Jegyek Oláh Sándor és Társa könyvkereskedésében kaphatók 60 lejért. Állóhely 20 lej.

— **Rosenblüh-cégnél** legmegbízhatóbb gyártmányú vászon és chiffon olcsón beszerezhető.

— **Fontos megfigyelés:** Sem a spanyolnátha, sem az influenza nem tud tért hódítani ott, ahol a paptamási „Lithynia” ásványvizet iszadják.

— **Gyermekek!** Kérjétek meg születeket, hogy hozzanak el 30-án rendezendő gyermekjelmezbálra, amely különféle meglepetéseket tartogat részetekre.

SPORT

O Vívóverseny Aradon. A Pellegrini-vívóiskolában az aradi elsőrangú kardvívók nagy tömegének részvételével vasárnap ismét vívóverseny volt. A versenyt érdekes és nívós küzdelmek után Kauten nyerte meg 4 győzelemmel. A második helyre holtverseny után Weinberger került 3 győzelemmel, a második helyért folyó küzdelemben 3:4-re megverve, a harmadik helyre került Kovácsot, akinek szintén 3 győzelme volt. Negyedik, ugyancsak holtverseny után, Bratescu volt 2 győzelemmel, aki a helyért levő harcban Höflert verte meg 4:1 arányban. Így ötödik Höfler szintén 2 győzelemmel, a hatodik pedig Novacu 1 győzelemmel. A verseny részletes eredményei: Kovács—Höfler 4:3, Kauten—Bratescu 4:3, Weinberger—Novacu 4:1, Kovács—Kauten 4:1, Höfler—Bratescu 4:3, Kauten—Novacu 4:3, Bratescu—Weinberger 4:2, Novacu—Kovács 4:2, Kauten—Höfler 4:3, Bratescu—Novacu 4:1, Weinberger—Kovács 4:2, Höfler—Novacu 4:2, Kauten—Weinberger 4:2, Kovács—Bratescu 4:3, Weinberger—Höfler 4:1. Itt írjuk meg, hogy Pellegrini Virgil, a népszerű mester távoznál készül Aradról a közeljövőben. Távozása érzékeny veszteséget jelent Arad vívósportjára, mert Pellegrini egyik jelentős faktora volt a vívósport fölélesztésének, így Arad sport-társadalmának módot kell keresnie aziránt, hogy a jeles vívómestert további aradi tartózkodásra bírja.

M o z i.

xx **Amerikai nagyvonalúság** jellemzi ezt a francia filmajdonságot, melyet Su-su címen szerdáiig vetít az aradi Apolló. A film főalakja, Olga Day a legszebb mozzinésznők egyike, aki egy amerikai cukortröszt tulajdonosát személyesíti. Izgalmas és érdekes jelenetek után kedves befejezéshez ér el a kép, mely a francia filmtechnika tökéletességét dicséri. Az előadások fél 5, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx **Harry Liedtke,** a nők kedvenc mozzinésze látsza a Marcsa katonája című nagyszabású vígjáték vezető szerepét, melyet szerdáiig vetít az aradi Uránia. Kedves és vidám katonatörténetet vittek filmre a Marcsa katonájában. A nagyszerű Harry Liedtke-kép előadásai fél 5, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

Churchill találkozott Mussolinivel

A külpolitikában nagy jelentőséget tulajdonítanak az angol pénzügyminiszter látogatásának.

(Az Aradi Közlöny római tudósítójától.) Mussolini visszaadta Churchillnek látogatását, majd intim vacsora következett, amelyen Mussolinin és Churchillen kívül az angol nagykövet feleségével, Mussolini kabinetfőnöke és az angol nagykövetség néhány magasrangú

tisztviselője vett részt. Az angol sajtó nagy jelentőséget tulajdonít Churchill és Mussolini találkozásának különösen azért, mert az angol pénzügyminiszter Görögországgal is tárgyal. Azt hiszik, hogy Görögország és Olaszország kibékülnek és belekapcsolódnak az angol-olasz érdekszférába.

Fordulat a maceai gyilkosság ügyében.

Az aradi vizsgálóbíró rendeletére újból letartóztatták a meggyilkoltak szabadlábra helyezett feleségét.

(Arad, január 17.) A maceai gyilkosság egyik őrizetben volt gyanúsítottját, az áldozat feleségét Vezán Jánosné, mint már megirtuk, a vizsgálóbíró pár nappal ezelőtt szabadlábra helyezte. Szombaton délután különös fordulat történt a titokzatos bűnügyben: egy mácsai asszony jelent meg Radu Pascu aradi vizsgálóbíró előtt és elmondotta, hogy Vezán Jánosné még a bűntény elkövetése előtti napokban felkereste őt és beszélgetés közben a

leghatározottabban kijelentette, hogy fiával együtt rövidesen végezni fognak az öreggel. Az asszony vallomása alapján a vizsgálóbíró intézkedésére a mácsai csendőrség ma ismét letartóztatta és Aradra kísérte be Vezán Jánosné, aki azonban tagadja, hogy a gyilkosságra ő bujtotta volna Flore nevű fiát. A vizsgálóbíró mindazománnyal elrendelte letartóztatását e ebben az irányban megindítja a vizsgálatot.

Bucsu a hosszú nadrágtól.

Divatforradalom indult meg Franciaországban. — **Vezércikk a térdnadrág mellett.**

Párisban kiadták a jelszót: le a hosszú nadrágtól! A férfidivatban új korszak kezdődik. Bealkonyult a pantallónak. A tulzások mindig megbosszulják magukat. Az idej divatkreációinak, a lötyögősen bő, szoknyaszerű nadrágoknak a reakciója nem maradhatott el a visszahatás nem állt meg előbb, csak a nadrág teljes eltörlésénél. Jön a bugyogó!

A francia divatsoviniszta nem nézhették tétlenül, zsebre — nadrágzsebre — tett kézzel, hogy a nadrágreformmal más ajándékozza meg a világot, ne Páris. Az utolsó órában adta ki a jelszót Maurice de Walaiffe. Már fenyegetett a veszély, hogy Anglia, amely amugyis vezet a férfidivatban, most is megelőzi a csatorna innenső partjának szabáslángelméit azáltal, hogy kötelezőnek deklarálja a térdnadrágot. A tipp elvégre kézenfekvő. A rövid nadrág, mint mondani szokás, a levegőben volt...

Franciaország legelterjedtebb napilapja, a „Le Journal” első oldalán, vezércikkben közli Walaiffe harci riadóját.

Az illusztris bugyogópublicista azzal a historiat megállapítással kezdi elmefuttatását, hogy a hosszú nadrág, ez a szabászati szörny-született tulajdonképpen parvenü, még száz esztendő sincs, hiszen csupán az 1830-as polgári forradalom után terjedt el széles körökben. A neve — pantalon — szintén csak azóta nyert polgárjogot a francia nyelvben, mint gunyszó. Az olasz komédia-triászának volt belfagya Arlechin és Bajazzo mellett a kürtőnadrágos doktor Pantalon és eleinte bizony a szusterinasok kiabálták az uralomrajutott harmadik rend gigerliskedő polgárja után, hogy Pantalon! Pantalon!... Azelőtt culotte a la hussarde-nak, huszárnadrágnak hívták a franciák a hosszú nadrágot, a cikkíró szerint azért, mert a magyar huszárok hurcolták be ezt a járványt Párisba. Ez az állítás kissé gyanusnak látszik, de egy időben a magyar lovassági egyenruhához nem tartozott hozzá a jellegzetes, feszes, csizmába-bujtatott zsinóros nadrág. Ilyenformán lehet hogy igaza van a bricseszszakembernek.

Különbö sem fontosak a nadrágkérdés eldöntésénél a történelmi érvek. A pantalló személyes ellensége is csak másodsorban említi ezeket. Nagyobb súlyt helyez a politikai argumentumokra. A hosszú nadrág — mondja — a polgári rend, testvériség és egyenlőség ideáljának kifejezője a divat terén. A pantalló uniformizál. Egyenlősít. Eltűnteti a fennálló osztálykülönbségeket a csámpás pipaszárláb és az izmos sportvádli között. A szabadság-ideálnak azonban valóságos arcu csapások. A láb rab benne.

Kétszáz millió latin szeme tekint Párisra, — fejezi be cikkét igazi francia-nacionalista büszkeséggel — hogy átengedjék-e a férfidivat

terén a hegemoniát az angoloknak, vagy: cselekszünk! Akár D'Annunziót vagy Mussolinét hallaná az ember.

Az esztétikai szempontok, amiről monsieur Walaiffe hallgat (talán mert feleslegesnek tartja erről sokat locsogni, hiszen franciáknak ir e honfitársai született divatesztéták), mindenesetre a rövid nadrág mellett szólnak. A pantallót az emberi szem száz év alatt sem tudta megszokni. Buta. Kényelmetlen. Ha a rövid nadrág offenzívája megkezdődik, nem lehet kétséges az eredmény. A hosszú nadrág úgy el fog tűnni, mint a nők hosszú szoknyája és hosszú haja. Nehézségek természetesen lesznek. Mit fognak csinálni a férfiak Németországban, ahol még ma is hosszú textilneműt hord mindenki? Ezt esetleg úgy kell megoldani, hogy tizenhat éves korukig hosszú nadrágot viseljenek a fiugyermekek és akkor kapják meg az első rövidet. Majd csak lesz valahogy... Isten veled, hosszú nadrág! (dó.)

Mulatság.

Az orvosbál hölgyvendégeinek további névsora. Jelentettük vasárnapi számunkban, hogy az orvosbálon megjelent azon hölgyek névsorát, akik lapzártá után érkeztek a bálra, keddi számunkban közöljük: E hölgyek neveit a rendezőség így bocsátotta rendelkezésünkre: Arendtné, Barna Istvánné, Gábor Sándorné, Haralamb Henryné, Hegyi Andorné, Horáth Dezsóné, Jancovici Klára, Kemény Györgyné, dr. Kilényi Albertné, Kiss Rózsa, Klein Jolán, dr. Landes Magda, Mihailescu L.-né, Paál Piri, Rózsa Ica, Salamon Edith, Serbanescu Istvánné, Savoiu Örnagyné, dr. Szalai Vilmosné.

Az aradi román nőegylet bálja. Az aradi román nőegylet igen érdekesnek, színesnek és pompázatosnak ígérkező bálát rendez január 29-én este tíz órai kezdettel az aradi Fehér Kereszt nagytermében. A bálra szóló meghívók ugyanis a rendezőség ama kéri felhívását tartalmazzák, hogy a hölgyek a bálon román nemzeti viseletben jelenjenek meg. A bál nagy sikere már előre is biztosítva van, annál is inkább, mert aziránt máris igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **Thémes nagy álarcos-bálja** január 22-én a városligeti kioszkban.

— **Bolond-estély** (jelmezbál) 22-én a Központban.

Jön!

Jön!

Loth Ilával

a főszerepben

Fehér galambok fekete városban.

FORGATAG! FORGATAG! FORGATAG!

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Románia közgazdasága 1926-ban.

Szomorú eredményeket mutat fel a mezőgazdaság és az ipar. — Az adózás meghaladja a lakosság teherbíró képességét.

(Az Aradi Közlöny Bucuresti-i tudósítójától.) Gazdasági és pénzügyi szempontból az 1926. esztendő nem volt jobb, mint az elmúlt hét esztendő — írja a Bucuresti „Universul” mai számában, mely mérleget közöl a múlt év gazdasági eredményeiről. És ennek az okát a cikk írója a helytelen gazdasági és pénzügyi politikában keresi. A rossz gazdálkodás, a hozzáértés hiánya, a számolni nem tudás, az értékek kihasználásának elhanyagolása, a gépek, elsőrendű nyersanyagok beszerzésének megnehezítése, a szállítási eszközök hiányossága, a fogyasztás válsága, a megfelelő tőkemenyiség hiánya, az elégtelen hitel, a kibírhatatlan kamatok, a lejáratódása és legelsősorban a helytelenül alkalmazott és mértéktelemtől sulyos adórendszer az, amely lehetetlenné teszi, hogy az ország a sulyos gazdasági helyzetből kilábalhasson.

Mindezeknek a bajoknak el kell tűnniök, különben nem is lehet a jövőben sem számítani a helyzet enyhülésére. Ez pedig elsősorban az államtól függ és annak is kötelessége, hogy sulyávi és erejével megmentse az országot a sulyos krízisből. Az „Universul” ezután sorra veszi a gazdasági ágak múlt esztendőjét.

A mezőgazdaság.

amely ma az ország gazdálkodásának alapja, sulyos versenyt kell, hogy kiálljon Oroszországgal szemben. Elsőrangú érdek tehát, hogy minden lehető eszközzel megkönnyítsék a helyzetet. Ezt elsősorban a szállítási tökéletesítésével és a külföldi piacok beszerzésével lehet elérni. Termés szempontjából jó volt az 1926. év. A statisztikai hivatal adatai szerint a múlt év termése: 301.776 vaggon buza, 28.558 vaggon zab, 168.495 vaggon rozs, 115.600 vaggon árpa, 516.600 vaggon kukorica, 55.000 vaggon bab és 175.000 vaggon burgonya, melynek összértéke hetvenhat és fél milliárd lej.

Ebből mindössze tizenegy milliárdnyi értékű terményt exportáltak. Az exportot módfelett megnehezítették a szállítási viszonyok, a sulyos kiviteli illetékek és a pénzügyi hatóságok által támasztott egyéb nehézségek.

A szőlőgazdaság jobb helyzetben volt. Nagy versenyt csinált azonban a hamis bor, amelyből igen nagy mennyiség van forgalomban és kerül a fogyasztókhoz. A gyümölcsstermelésről nincsenek statisztikai adatok, de meg lehet állapítani, hogy a gyümölcsstermelés gyenge volt.

Az állattenyésztés

fejlődését megakadályozták a szállítási nehézségek és a sulyos kiviteli taxák, úgy, hogy az egyenesen kivitelre szánt állattenyésztés visszaesett. A múlt évben 2 milliárd 900 millió értékű élő állatot exportáltak. Nagy hátrány

az, hogy nem fordítanak gondot az állati termékek kellő feldolgozására és értékesítésére. Más államokban a kormányok jelentékeny összeget fordítanak erre a célra. A szakértők nevelése, illetve iskolázása is a kormány feladata volna.

Az ipar

fejlesztésére sincs gondja a Kormányoknak. A védővámokat egyedül a textilipar érdekében hozták be és itt észlelhető is ennek fejlesztő hatása a nemzeti iparra. Az ipar fejlődésére igen káros hatással van a forgalmi adórendszer és a községi taxák, amelyek igen sulyos terhet jelentenek.

A petroleumfeldolgozó és a faipar az, mely nemzetgazdasági szempontból jelent valamit. Románia petroleumtermése a hatodik helyen áll a világon az Egyesült-Államok, Mexikó, Oroszország, Perzsia és India után. A benzin, petroleum, motorolaj, ásványolaj és kátránykivitel 1925. első tíz hónapjában 652 ezer tonna volt és ezzel szemben 1926. első tíz hónapjában 1 millió 200 ezer tonna, tehát majdnem a kétszerese volt a kivitel. A faipar fejlődött, holott itt is sulyos exportnehézségek vannak, pedig a faexport képezi az ország egyik fő jövedelmi forrását. 1926-ban 1 millió 800 ezer tonna volt a fakivitel, amelynek értéke meghaladja a 4 milliárd 700 millió lejt. 1927. évre a szállítási viszonyok megjavulását várják és remélik, hogy a dunai szállítási tarifa leszállításával a víziutakra terelik a forgalom nagy részét.

Az állami köztulajdon

pénzügyi helyzete javuló tendenciát mutat. Az állami adó és illetékbevételek jóval túlhaladták az előirányzást. Az egész költségvetés 19 százalékat fordítják a külföldi adósságok törlesztésére. Az 1926. év első tíz hónapjában az államkincstárba beírt: egyenes adókból 2 milliárd 843 millió lej, fogyasztási adókból 8 milliárd 608 millió lej, bélyegilletékekből 1 milliárd 672 millió lej, a monopóliumból 3 milliárd 802 millió lej, különböző jövedelmekből 6 milliárd 141 millió lej. Összesen 23 milliárd 066 millió lej. Az előirányzattal szemben ez 279 millió többletbevételt jelent. Az adók sulyosabbak, mint amennyit az ország teherbíró képessége elbir és ennek hatása később lesz érezhető.

Zürichben 2.80, Párisban 13.50 a lej.

Zürichben utótőzsdén 2.81 a lej.

Helyi valutaárak. (Január hó 17.)

Kifizetések: Berlin 45.70, Amsterdam 77, Newyork 191.25, London 932, Páris 7.70, Milánó 8.48, Prága 5.68, Budapest 33.60, Zágráb 3.38.50, Bécs 27.02.50, Zürich 37. — **Áru:** Márka 45.50, holland forint —, dollár 191, angol font —, francia frank 7.70, olasz lira 8.40, cseh korona 5.60, pengő 33.60, dinár 3.35, osztrák schilling 27, svájci frank 37. — **Pénz:** Márka 44.50, holland forint —, dollár 189, angol font —, francia frank 7, olasz lira 7.80, cseh korona 5.40, pengő 32, dinár 3.15, osztrák schilling 26, svájci frank 36. — Irányzat: tartott.

Zürichi tőzsdényitás. (Január hó 17.)

Berlin 123.20, Amsterdam 207.50, Newyork 518.92.75, London 2519, Páris 20.64.50, Milánó 22.50, Prága 15.37.50, Budapest 90.62.50, Belgrád 9.12.50, Bucuresti 2.80, Varsó 57.50, Bécs 73.10.

Zürichi tőzsdezárlat. (Január hó 17.)

Berlin 123.15, Amsterdam 207.60, Newyork 519.12.50, London 2520, Páris 20.65, Milánó 22.40, Prága 15.37.50, Budapest 90.65, Belgrád 9.12.50, Bucuresti 2.80, Varsó 57.50, Bécs 73.10.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Január hó 17.)
Devizák: Páris 7.55, Berlin 44.95, London 914, Newyork 188.75, Milánó 8.25, Zürich 36.50, Bécs 26.70, Prága 5.61. — **Valuták:** Napoleon 750, márka 44.50, léva 1.36, török lira 0.95, angol font 920, francia frank 7.55, svájci frank 36.50, olasz lira 8.40, drachma 2.20, dinár 3.35, dollár 188, lengyel zloty 20.50, osztrák schilling 27, magyar korona 27, cseh korona 5.60.

= Szabad kikötők. Bucurestiből jelentik:

A legfelsőbb törvényhozó tanács jóváhagyta a szabad kikötőzónákra vonatkozó javaslatot. Eszerint Constancában, Galacban és Giurgiuban fognak szabad zónákat létesíteni.

= A megdrágított posta ügyében az alábbi

érdekes levelet kaptuk: „Az Aradi Közlöny e hó 16-iki számában „Elsorvad a drága posta” című cikkekre vonatkozólag bátorkodom néhány hozzászólással az aradi kereskedelmi és iparos érdekeltség által tervezett memorandumhoz adaital szolgálni. Míg a nyugati államokban a posta nem csupán jövedelmi forrását képezi az államnak, hanem annak igazi kulturmissziója is van, addig Romániában kizárólag az állam jövedelmi forrásul szolgál. A posta regale az államnak kizárólagos joga a levelek továbbítását illetőleg, amelyet az államnak még akkor is fenn kell tartania, ha arra ráfizet, tehát nem szolgálhat föltétlenül jövedelmi forrásul, mert a posta nem monopólium. Eme jogának gyakorlását akkor teljesíti legjobban, ha a levelezést mindenkinek lehetővé teszi, amit azáltal ér el, ha a levelek viteldiját mentől alacsonyabban állapítja meg. És ezáltal teljesít kulturmissziót, terjeszti az irni-olvasni tudás lehetőségét; így pl. Németország legkisebb községében is van posta, mert az irni olvasni tudók száma óriási s a posta útján való érintkezés, a levelezés általános. Ha már most a levelek viteldija magas, mindenki ova-

Az aradi Urániában

ma

Harry Liedtke-vel

a főszerepben

Marcia katonája

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Az aradi Apolloban

ma

CHOU-CHOU

filmjáték. — Főszerepben:

Andre Roane és Olga Day.

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

Sikkasztó admirális.

Sikkasztás miatt letartóztatták a jugoszláv kereskedelmi flotta admirálisát. — Eltűnt a Boka hajózási vállalat harminchét milliója.

(Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójának távirata.) Dubrovnikból jelentik: Egész Dalmáciában nagy szenzációt keltettek azok a letartóztatások, amelyeket a dubrovnikai rendőrség tegnap éjszaka fogatott. A rendőrség a vizsgálati bizottságára letartóztatta Mutkics Radoszláv hajóskapitányt, a „Boka” hajózási vállalat főnökét, ismert dalmáciai nagyiparost, aki a környék leggazdagabb embere, Milosevics Luka hajóskapitányt és Dabkevic Ignácot, a kereskedelmi flotta admirálisát. A letartóztatásra az adott okot, hogy a Boka-féle hajózási vállalatnál nemrégiben nagy sikkasztások nyomára jöttek és a vizsgálat megállapította, hogy az eltűnt harminchét millió dinárról a letartóztatottak tudnának csak felvilágosítást adni. Műtán ilyen nagy összegről van szó és tartani lehet a gyanúsítottak szökésétől, a vizsgálati elrendelte a letartóztatásukat.

A dubrovnikai törvényszék vizsgálóbírája holnap fogja kihallgatni a letartóztatottakat. A letartóztatottak a rendőrség előtt vallomásukban semmiféle felvilágosítást nem akartak adni a Boka ügykezeléséről. A vizsgálat elé egész Dalmáciában nagy érdeklődéssel tekintenek.

Rád'ó-műsor.

Kedd, január 18. Wlen. 20.05. Schubert 12 szerenádja. — Grác. 20.05. Nevető klasszikusok (hangverseny). — 21. Az operazenekar hangversenye. — Pozsony. 18. 19. Hangverseny. — Zágráb. 20.30. Modern francia és orosz zene. — Milano. 20.45. Opraelőadás. — 22.45. Jazz-band. — Breslau. 16.30. Szórakoztató hangverseny. — Prága. 19.35. Hangverseny. — London Daventry. 22.35. Hangverseny. — 23.30. Táncczene. — Leipzig. 20.15. Hangverseny és szavaloest. — 22.15. Szórakoztató zene. — Stuttgart. 20.15. Operaelőadás. — Frankfurt a. M. 20.15. Szimfonikus hangverseny. — Róma. 17.15. Hangverseny. — Berlin 20.30. Zenekari hangverseny. — München. 19.30. Hangverseny. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság.

— 17.02. Zongorakvartett. — 18.15. Ökonómiai előadás. — 19. Rádiomatórpost. — 20. Az Opera kamarazenekearának hangversenye, utána tánczene.

NYILTTÉR

E fovat alatt közlöttekéri nem vállalunk felelősséget. NYILATKOZAT. Mélyen tisztelt Főszerekesztő ur! B. lapjának folyó év január hó 5-én megjelent „Aradi fiatalember különös házassága. Két szerelmes éjszakáért kilencvenezer lej” cikkben foglaltakra, miután az távollétem miatt csak most jutott tudomásomra, kérem sziveskedjék az alábbi nyilatkozatot közzétenni:

A fentemlített cikk tartalma egy tendenciózus és a valóságnak meg nem felelő beállításal lett leköszölve, annak tartalma egy a mesevilágba illő történet, mely ellenkezik a tényekkel. Való, hogy én nevezett S. Olga nagyváradi nőt a házasság kötése után kénytelen voltam elhagyni, de erre nem a hozomány kérdése, hanem egy oly tény készítetett rá, mely csak személyi tulajdonságokhoz kötött, miután nevezett nőnek azon kvalitásai hiányoztak, melyeket állított és melyekkel rendelkeznie kellett volna. Hogy nem a hozomány kérdése játszott főszerepet, igazolja az, hogy én a közjegyzői okirattal nekem adott ajándékot és az ingatlanra vonatkozó tulajdonjogot minden más ellenszolgáltatás és vita nélkül visszaadtam, miről a dr. Ioan Hica közjegyző ur előtt 1927. január hó 1-én 1—1927. számú közjegyzői okirat tanusködik, mely okirat nevezett nő birtokában van. Miután pedig a fenti cikk az én meghurcoltatásomat szándékolta és erre alkalmas, a sajtó után elkövettem rágalmozását a megfelelő eljárást folyamlatba tettem. Fogadja mélyen tisztelt Főszerekesztő ur nagyrabecsülésemel. Oradea, 1927. január hó 14-én. K. Sasa.

FELHÍVÁS

KORNEL JOAN URHOZ:

aki december 28-án fogászati rendelőmben volt, kérem, hogy sziveskedjék hozzám elfáradni.

FRIDA D'MOUDJALED fogászónő.

FELHÍVÁS.

Egyik ügyfelem társulni óhajt Szép György, Calca Radnei 3. sz. alatti vendéglő üzletébe. Felkérem mindazokat, akiknek Szép György, urral szemben ezen üzletből kifolyólag követelésük van, hogy azt 3 napon belül irodámban bejelenteni sziveskedjenek, mivel ügyfelem a később bejelentett követeléseket figyelembe nem veheti.

Tisztelettel:

Dr. Szalai Vilmos ügyvéd
Arad, Str. Closca 5. sz.

Akólírottak mély fájdalommal tudatjuk, hogy a hóm szeretett apa, nagyapa, testvér és rokon

Id. Puskel János

Gietének 85. évében, rövid szenvedés után az Ur akaratában f. é. január hó 16-án este 9 órakor jobblétre szenderült.

A drága halott hült tetemei f. évi január hó 18-án délután 4 órakor fogtak az ág. ev. hitvallás szertartásai szerint a Calea Saguna 116. számú gyászházából az alsó temetőben levő sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Arad, 1927. január 16.

DRÁGA EMLÉKE ÖRÖKKÉ
SZIVÜNKBEN ÉL!

Ifj. Puskel János, Müller Ottóné született Puskel Giza gyermekei. Ifj. Puskel Jánosné szül. Boronkay Mária meny. Müller Ottó veje. Puskel József, Puskel András testvérei. Özv. Baumann Rudolfné szül. Halota Margit, Puskel Ferenc, Puskel Sándor, Müller Elka, Müller Vilmos, Müller Olga Müller Ottó unokái.

Legjobb német gyártmányu varrógépek és kerékpárok kedvező részletfizetésre kaphatók Hammer Zsigmond Arad, Bulev. Regele Ferdinand No. 27. (Boros Béni-tér.)

Ajándékkal akarok kedveskedni vevőimnek.

50 darab szebbnél-szebb

Perzsa-szőnyeget

árusítok ki eddig nem létezett

olcsó áron.

Vételkényszer nélkül kérem megtekinteni

Özv. Világ Gézané

kézmunka-üzletét

Arad, Piața Avram Iancu (Szabadság-t.) 21

Csöd'öneg kiárnyítás.

Az Eisenstädter S. cég csödtömegének szörmeáru készlete áruelszállítás miatt folyó hó 18. és 19-én leltári áron a Str. Alexandru 1. sz. alatt kiárnyíthatik. Felhívjuk szennel a vásárolni akaró közönséget, hogy szükségletét a jelzett két napon beszerezni sziveskedjen tekintettel arra, hogy az üzlet felosztása miatt az egész árukészlet elszállítatik.

Az üzletberendezés jutányosan adó.

Dr. Hossu,

csödtömeggondnok.

Nagy harisnyavásár mélyen leszállított áron BOGYÓ-nál Arad!

Selyem harisnya hibátlan Lej 110.— „Nixé” órna fátol legfinomabb minőség Lej 185.— „Hega” prima selyem flór Lej 35.— „Hega” legfinomabb selyem flór tartós Lej 95.— Strapa harisnyák 28 lej 61. 65 lejig! Férfi órna harisnya magas száru Lej 145.— Férfi soknik gyermek patont harisnyák 20.— lejig! Bőr- és kötött-szövött keztyűk! Selyem saálak 125.— lejig! Csapkák, divatszalogok legolcsóbb árak mellett!

Sérv- és háskötők

Állandó raktára és javítása. —: Keztyűk tisztítását és javítását olcsón vállalom. MARTIN, Arad, Strada Horia (Szántay-palota)

Rudkowski Ferencz

réz-, fémáru- és gépgyár. —: Kazánkovásműhely és öntőde.

Vállalja: Cukerka-, vegyi- és festőgyári berendezések készítését, —: Mindennemű gazdasági- és malomrépek javítását, —: Malomhengerek oliszolását és rovátkolását. Autogen hegesztések és auto javítások gyorsan és jutányos áron eszközöltemek!

Arad, Strada Vicentiu Babes 22. (volt Kiss Ernő-ucca.) — Rendőrségi laktanya mellett.

Minden FORDSON tractor érdeklődőnek és tulajdonosnak b. tudomására hozzuk, hogy a folyó évben január 25-től kezdődőleg teljesen díjmentes

FORDSON tanfolyamot tartunk,

amely a FORDSON tractorok kezelésével és karbantartásával fog foglalkozni. Jelentkezők felvétetnek egyedüli aradi autorizált képviselőnél az Intreprindere de Mașini și Automobile, Arad, Calea Radnei 37—39. szám alatt.

ILLITS
„CARLTON”
(volt „BRISTOL”) SZALLODA BUDAPEST. IV., Petőfi-tér 6. sz.
Elsőrangú Duna-étterem és rolgári étterem
Sürgönyeim: „CARLTONOTEL”

Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. Kitűnő konyha. Morsékelte árak. Kávéház.

Férfi és női

fehőrvarrást és himzéseket vállal

Hudy és Bruckner

Arad, Strada Eminescu (Deák F.-ucca) (a ref. templom mellett.)

Butorűzet megszüntetése miatt

ebédlő, háló, nappali, egyes és vasbutorok, Edénpamlagok és kárpitozott áruk jutányos áron részletfizetésre is beszerezhetők:

GARAI KAFOLY-nál

Arad, Piața A. Iancu 10.

E l a d ó

Strada Cornel Popescu 31—35. Arad alatti volt gyújtóssinorgyári terület épületekkel és lakházzal, egy 20 HP. Diesel-Deutz motor, transmissiók. Bővebbet:

Dörner János

Arad, Strada Ep. D. Radu No. 9. 10401

MINISTERUL JUSTIȚIEI COMISIUNEA DE NATURALIZĂRI.

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege.

Domnule Ministru!

Subsemnatul: Adalbert Deutsch, căsătorit cu Laura (născută Beck) de profesiune director la „Patria” S. A. din Arad; domiciliat în Arad Str. Crișan No. 3. În baza drepturilor ce mi conferă legea, vă rog respectuos să binevoiți a dispune îndeplinirea formalităților necesare în baza căroră să mi se acorde drepturile și cetățenia română. Pentru care vă rog a mi elibera cuvenitul certificat.

Cu distincă stima

ADALBERT DEUTSCH

URODONAL

A szélhűdés, mint akár a reuma, az ízületes gyulladások következtében áll be. A szélhűdés a formás test ellensége, utálatossá teszi az embert, akinek a vérének is megmérgezi.

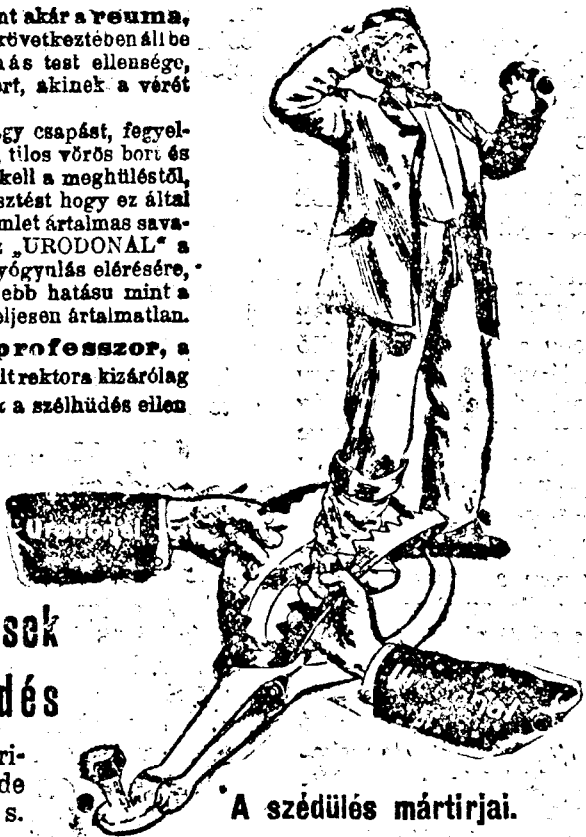
Hogy elkerüljük a nagy csapást, figyelmeztetni kell önmagunkat, tilos vörös bort és pezsgőt inni, óvakodni kell a meghűléstől, elő kell segíteni az emésztést hogy ez által a szervezetben felgyülemlett ártalmas savakat leszikkasztjuk. Az „URODONAL” a leghatásosabb szer a gyógyulás elérésére, amelyben 37-szer erősebb hatású mint a lithiuma mellett, hogy teljesen ártalmatlan.

Lancereaux professor, a párisi orvosegyetem volt rektora kizárólag „URODONAL”-t rendel a szélhűdés ellen.

REUMA

Köves képződések
Vérelmeszesedés

Chatelain laboratóriumok 2 bis. Rue de Valenciennes, Paris.

A szédülés mártirjai.

megvéd a szélhűdés ellen.

A szélhűdés következtében beállt válság idején használt URODONAL egyáltalán nem okozott fájdalmat, mint más salicil-összetételű gyógyszer, nem veszélyes mint a colchicum colchidinné. A fájdalmat enyhíti, sőt a leggyakoribb esetben megrövidíti a krízis idejét.

Dr. F. Morel

nyugalmozott. Őrnagy-orvos, volt tengerészeti és gyarmati kórházak orvosa.

Az URODONAL tisztítja a vesét, a májat és az ízületeket. Elősegíti a vérkeringést.

Kapható kizárólag

gyógyszertárakban és drogériákban!

Romániai vezérképvislet: Drogeria „STANDARD” 2. Strada Zorilor, Bucuresti.

Kétszobás lakás

belvárosban berendezéssel vagy anélkül

átadó.

Bővebbet Str. Consistoriului (Batthyányi-u.) 32., udvarban balra második ajtó. 399

Olcsó árak Muzsai-nál Arad

színházzal szemben.

Gyapju öltöny téli ... Lei 1750

Double raglan v. ulster téli Lei 2350

Téli kabát szőrme sal gallérral ... Lei 2850

Bőrkabát

szőrme bétés és gallér Lei 4000

Mérték szerinti szabóság. Nagy posztó raktár.

HAROMSZOBÁS

fürdőszobás, igen szép magánház nagy gyümölcsös kerttel, istállóval, a volt Mikos Kelemen-ucca közelében hosszú bér szerződéssel, egy évi bér előre fizetése ellenében bérbeadó. Kizárólagos megbízott: Györfly „Mures” Irodája Arad, Str. Unirei. 15281

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetői ára hétköznap 4 lej, — péntek, vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kiemelt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetői ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatalt fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

HA KÖHÖG, HA REKEDT, használja Egger mellpasztillát. Mindenki maga gyógydíjék meg e szer kiváló hatásáról. Kapható minden gyógyszerboltban.

SZERDA! Akkor lehetetlen. Egy héttel előbb, okvetlen megyek. Intézkedj. Telefonálj. Csókol Kicsikéd. 386

Alkalmazás.

MANIKÜRÖS kisasszony felvétetik Professzori hölgyfodrász üzletébe Arad, P. Luther 3. szám. 319

ÜGYES piccollofiuk felvétetnek Vadász-kürt étteremben. 10400

ÖTEVI irodai gyakorlatiattal rendelkező tisztviselő állást keres. Cim Rudolf Mosse. 10402

SZÁRAZDADA felvétetik 2 hónapos cse csemőhöz, u. Neuman-ház I. em. Sebestyénéknél. 10402

TÖBB éves ügyvédi irodai gyakorlatiattal román-magyar tisztviselő állást keres. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 394

SZAKÁCSNŐ és szobaleány azonnal felvétetik Neuman-palota, I. em. ajtó 19. 393

VARI cantinba egy segéd azonnal felvétetik. 388

HELLAS SPORT CLUB keres telepfelügyelőt. Ajánlatokat írásban Kauten Lajos clubtitkár Arad-Séga, Str. Bologna Nr. 17—19. címre küldendők. 390

DEUTSCHE Korrespondentin sucht Stellung. Adresse Rothmüller Arad, Str. Bratianu 19. 391

EGY keresztény fűszer- és rövidáru- és vasszakmában jártas kereskedő segéd azonnal vagy február 1-i belépésre alkalmazást nyerhet. Fizetési igényeiket Krainik Ámos címre küldendő Halmagiu. 387

Varrógép-

szakmában jártas részlet-ügynököket fölveszek.

Hammer Zsigmond Arad, Bulv. Reg. Ferdinand 27. (Boros Béni-tér.) 404

Lakás.

EGY modern kétszobás magánház összes mellékhelyiséggel február 1-re kiadó Arad, Str. Rásboeni 11—13. Mosó-ty-telen. 400

Vétel és eladás.

SAJÁT termésű tisztánkezelt óbor palackozva kapható Földes gyógyszerboltban. 6876

OLCSÓN KAPHATÓK hintaszékek, női bundák, férfi és fiú öltönyök, szőnyegek, háló, ebédlő, uriszoba, leány szoba, szalon, konyhaberendezések, bőr és szalon fotelok, tükrök, antik órák, ebédlő és szalon asztalok, íróasztal, klubgarnitúra, asztalneműk, diszágyneműk, plüsch és asztal ágyszerítők, ebédlő székek, íróasztalgarnitúrák, disztárgyak, ágyak, réz márványmosdó, antik komód, Biedermayer szalon, antik lámpák, hócipők, gyermek kalocsnik, gyermekágy és koscsik, női ruhák stb. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

Világítási és rádió szaküzlet

állandó nagy VARGA és ROSENFELD Arad, Bul. Reg. Maria. osillár raktár No. 12. Telefon: 808.

Tervezésekkel, árajánlattal díjmentesen szolgálunk vidékre is

VPSZEK könyvtárakat, hangjegyeket, festményeket és hegedűket, Kerpel László könyvkereskedése. 7107

BUTORLERAKATBAN legolcsóbb árban kaphatók: ebédlők, hálószobák, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 3 és Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 9. 5338

BIZOMÁNYBAI KERESÉK gyermekjátékokat, disztárgyakat, bőröndöket, mű- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyegek, közszükségleti cikkeket, férfi ruhaneműt, egyes butordarabokat stb. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány ucca) I. em. jobb. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Divatszövetek, bársonyok, velour chiffonok és báliselyem ujdonságok óriási választékban s olcsó áron kapható

RIPPNER és BENKŐ

Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) divatáruházában.

Vásznak és sifitonok legolcsóbb bevásárlási helye.

Ingatlan.

SAROKHAZ azonnal átvehető fűszerüzlettel és lakással forgalmas helyen eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 397

Üzletek.

ELADÓ egy dusan felszerelt előnyomda Arad, Str. General Berthelot 6. I. em. 403

Ellátás.

Kérjen
Buziási Phönix
természetes ásványvizet.
Elsőrendű asztali és borvíz.

Friss dunai hal

kapható

ROSENBACH-nál

Arad, P. Plevnei 5. (Zöldtemplom épület.)

Fűtőüzem,

gőzfűtés, fagózóló, fahajlító és faszárító berendezéssel

Lipován eladó.

Bővebbet Czeller és Szathmáry-nál Aradon. Kézbevitők díjaztatnak. Ugyanott egy 12 HP. gőzgép is eladó.

Maculatura papir 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadójában.

Böszörményi János lakatosműhelye

Arad, Str. M. Nicoara 8. (Petőfi-u.) minden szakmába vágó munkát elvállal u. m.: épületvasalást, nyílászárók, takaréktűzhelyek és mindenféle vasszerkezeti munkák szakszórá elkészítését. Javítások pontosan eszközökkel.

Amalgán tojásfestékeket gyárt „Colorit” vegyészeti gyár Arad.
Kereskedők kérjenek mintát.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépén. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavidálat.